

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1925 január 16

14. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Washington titka

— írta a *Newyork Times* Coolidge-nak arról az akciójáról, amivel Amerika ujonnan megválasztott elnöke megkezdette munkatársai kiválogatását. Az új kormány összeállítására, az a politika, mely ezt a válogatást vezeti, azok a törekvések, melyeket az új államférfiak szolgálni fognak, valóban — Washington titka. Tervezgetések, találgatások, kombinációk kavargó sokasága felett ott áll a hallgatag elnök keményfaragású profilja, az új elnöké, aki az elődje politikájának folytatásától, amire őt, a helyettest, az ildomosság és kegyelet kötelezte, most kezd átterni a maga egyéni koncepciójához kibontásához.

Az első lépések, amiket a megválasztott elnök tesz meg politikai céljai felé, meglepőnek nemcsak az amerikai, de európai politikát is. Az első lépés — külügyminiszterváltás. A külügyminiszter nemcsak hivatalnok, nemcsak mások politikájának érvényesítője. A külügyminiszter neve, személye sokszor őszintébb, nyiltabban föltárt program, mint az expozé, amit mond. Hughes-ról, a távozó államtitkáról tudjuk, mit hirdetett és mit akart. Tudtuk róla, hogy ő volt a Monroe-elv inkarnációja. Amerika az amerikaiaké és — csak Amerika az amerikaiaké. A világháborúban való részvétel rést ütött ezen az elven, annál szigorubb elzárkózottsággal, annál következetesebb ridegséggel kell Amerikának jóvá tenni az elkövetett hibát. Az Óceán elég széles határ ahhoz, hogy el legyenek választva egymástól a világrészek. Amerikát két Óceán is védi a keleti és nyugati szomszédai ellen, legközelebbi szomszédja az Óceán tulsó partján van; a Monroe-elve az Óceánok fogalmazták meg.

Mindezt Hughes politikája jelentette szürke elméletben és véres gyakorlatban egyaránt. Semmit sem tud azonban az európai politika Kellogg-ról, aki angliai követből lesz az Unió külpolitikájának irányítója. Ez a változás bizonyára nem hivatali előléptetés csupán. Ezzel a változással nem a hivatalnok lépett elő, hanem egy új politikai koncepció lépett a gyakorlati megvalósítás útjára.

Ha az Unió külpolitikáját Hughes nem folytathatja, akkor csak arra lehet következtetni, hogy az amerikai külpolitika új kurzusa szakítani akar a *splendid isolation* merev dogmatikájával. A Monroe-elve ugyanis csak a politikát tiltotta el Európától, de a Ford-autókat nem. A gazdasági élet vétőt mond az elkülönülés és érdektelenség szá-

zados elvének s szerződések, ügyletek, váltók és kötelevek drótköteleivel kapcsolja össze az Óceán két partját, a termelőket és fogyasztókat. A politikát lehet határok közé szorítani, de az Óceánt átszelik a hajók, átröpül felette a Zeppelin s átrezegnek az aetherhullámok. Amikor a Monroe-elve megfogalmazták, még a gőzgépet sem ismerték. S Amerika, a rádió korszakában nem ragaszkodhat tovább a farmerek bölcsességéhez.

Az új politika irányvonala alig lehet tehát más, mint közeledés Európához. Véget kell vetni annak az állapotnak, amely mellett Európa Amerika gyarmatává süllyed. Még az az üzleti politika is, mely Európát csak az amerikai

termelés piacának tekinti, joggal tiltakozhatik az ellen, hogy a termelők érdekvédelme: az amerikai külpolitika elhanyagolja a fogyasztókat: Európa népét. Ha nincs etikai parancs, mely segítséget követel, ha nincs emberi szolidaritás, mely támogatás és beavatkozás után kiált, a legprimítivebb és legromantikamentesebb üzleti szellem kényszeríti Amerikát arra, hogy törődjön a fogyasztók fogyasztóképességével, a vásárlók vagyoni helyzetével, üzletfelei fizetőképességével, hogy törődjön — Európával.

Az amerikai politikának új korszaka nyílik meg. S az új politika talán új levegőt, új szellemet, új eszméket s új igazságokat fog hozni Európa számára is.

Az állami bizottság felemeli a vajdasági szavazóhelyek számát

A zagrebi ügyészség átadta a bíróságnak Radics orosz szerződését — Beogradba szállítják a Radics-párt letartóztatott vezetőit?

A csütörtöki napon jelentősebb politikai esemény nem történt. A kormány délelőtti minisztertanácsot tartott, amelyen azonban nem hozott fontosabb határozatot, hanem csak a választási helyzettel foglalkozott. Maximovics Bozsó belügyminiszter jelentése alapján. A minisztertanács kerületenként foglalkozott a kormánypártok választási esélyeivel és megbeszélte a teendőket. Délután Pasics miniszterelnök fogadta hivatalában a kormány több tagjának látogatását, akik közül Miletics Krista földművelésügyi és Maximovics Bozsó belügyminiszterrel hosszabban tanácskoztak.

A pártok főbizottságának munkája

A demokrata-párt főbizottsága csütörtökön a késő esti órákban ülést tartott, amelybe bevonták a végrehajtó bizottság tagjait is. Az ülésen a pártnak a néphez intézendő kiáltványának a megszövegezésével foglalkoztak.

A radikális-párt főbizottsága pénteken ülésezik. Ezen az ülésen fogják dönteni azoknak a kizárásáról, akik a párt hivatalos listájával szemben önálló listát alakítottak. A főbizottság tagjai között az az álláspont, hogy mindazokat ki kell zárni a pártból, akik külön lista alakításával a párt érdekei ellen vétekkel.

Az állami bizottság ülése

A választásokat intéző állami bizottság csütörtökön délelőtti ülést tartott, amelyen a szavazóhelyek kijelölése és a választási elnökök kinevezése ellen beadott panaszokkal foglalkozott. A bizottság megállapította, hogy a szavazóhelyek kijelölésében igen sok változást kell eszközölni, mert a körül tévedések történtek. A régi beosztás általában

megmarad, azonban a kirívóbb eseteket reparálni fogják. A vajdasági szavazóhelyeket illetően a bizottság megállapította, hogy sok vajdasági községnek nincs szavazóhelye és vannak olyan községek is, amelyeknek megvan a törvényben előírt minimális számú szavazóik, azonban még sincs szavazóhelyük. Határozatot a bizottság a tévedések korrigálására még nem hozott, hanem utasították a bizottság vajdasági referensét, hogy tegyen a legközelebbi ülésen az ügyre vonatkozólag előterjesztést. Gondoskodott az állami bizottság a megüresedett választási elnöki helyek betöltéséről. Különösen sok helyet kellett betölteni Horvátországban, ahol sok választási elnök lemondott, másokat pedig, mint a Radics-párt tagjait, letartóztattak.

Davidovics levele a belügyminiszterhez

Davidovics Ljuba, a demokrata-párt elnöke levelet intézett Makszimovics Bozsó belügyminiszterhez, amelyben Zega panaszvívő főszolgabíró választási gyűléseket betöltő határozatának indokolása ellen tiltakozik. A főszolgabíró ugyanis dr. Bartmann Simon és Roóz Ádám panaszvívő lakosoknak a német párt nevében népgyűlés engedélyezésére vonatkozó kérésüket többek között azzal az indoklással utasította vissza, hogy a német párt attól a Radics-féle horvát köztársasági parasztpárttól ültgött, amely ellen most obznanát adtak ki, s így a népgyűlés engedélyezése ellen a párt ellen is olyan nagy, hogy nem lehet megengedni a népgyűlés megtartását a közrend és közbiztonság érdekében. Davidovics a belügyminiszterhez intézett levelében azt mondja erről a határozatról, hogy az ilyen intézkedéseknek beláthatatlan következményei lehetnek és hogy ezekért

a felelős személyeknek a történelem előtt is felelniök kell.

Az ellenzék tiltakozása a képviselői immunitás megsértése ellen

Az állami bizottság ülése előtt dr. Hohnyecz klerikális képviselő, a parlament másodelnöke felkereste Jovanovics Ljubát, a parlament elnökét és felhívta a figyelmét arra, hogy a képviselői immunitást Bačsinics Radics-párti képviselő letartóztatásával milyen flagrans módon sértették meg és mennyire nem méltó a parlament titkárnak méltóságához, hogy Bačsinicsot feltűzött szuronyú esendőrök kísérték Beogradból Splitbe. Jovanovics Ljuba kijelentette Hohnyecznek, hogy mindent meg fog tenni ennek a sérelemnek az orvoslása érdekében. Hohnyecz dr. később az újságírók előtt kijelentette, hogy véleménye szerint Jovanovics Ljuba nem helyesli a kormány legutóbbi intézkedéseit egyes politikai pártok és személyek ellen.

Az ügyészség jogorvoslata

Zagrebból jelentik: Az államügyész felelőse a horvát köztársasági parasztpárt vezetőinek szabadlábrahelyezését elrendelő törvényszéki határozat ellen főképpen azt hangsúlyozza, hogy a parasztiinternacionálé a kommunista III. internacionálénak egyik szerve. Bizonyítékait a felelőse ugyanabból a pöranyagból meríti, amelynek alapján a bíróság hozta a határozatát. Az államügyész többek között felmentli, hogy Szmirnov, a parasztiinternacionálé elnöke, egyuttal a szovjetkormány földművelésügyi népbiztosja is és hogy a parasztiinternacionálé vezetőségének tagjai, mint például Dombó és mások, közismert kommunista vezetők. A felelőse kéri, hogy a báni szék semmisítse meg az elsőfokú bíróság határozatát, rendelje el Radicsék ellen a büntvádi vizsgálatot.

Radics orosz memoranduma

A zagrebi rendőrség heteriesztette az államügyészséghez Radics István orosz memorandumának eredeti példányát, amely a horvát kérdés megoldásáról szól. A memorandum, amely negyvennégy oldalra terjed, Radics cirill- és latinbetűs névalírásával van ellátva, eddig csak másolatban volt meg a törvényszéken, és a bíróság éppen ezért nem is vette figyelembe. Az államügyész az okmányt most átteszi a törvényszék elnökéhez, azzal a figyelmeztetéssel, hogy az elnököt személyében teszi felelőssé, ha az okmány elvész. A nyomozhatóság ugyanis a memorandumot igen fontos bizonyítéknak tekinti, tartalmát azonban egyelőre titokban tartja. Csunán néhány részletet közölt a rendőrség a sajtóval, így azt a részt, amelyben Radics kifejti, hogy a következő esetekben csinálna forradalmat: amputáció és katonai diktatúra esetén és abban az esetben, ha a horvát köztársasági parasztpárt győz a választásokon.

Itélkezhetik-e a beogradi bíróság Radics felett?

Zagrebi hírek terjedtek el arról, hogy a kormány Radics Istvánt és

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Egy magyar tanító: Nagy Mihály föltött ítélt a napokban a kolozsvári hadbírósnak. Nagy Mihály ellen a saját hívei indítottak először eljárást: feljelentették az állami tanfelügyelőségénél. Az inspektor kapva kapott az alkalmon, hogy árthasson a református felekezeti iskolának, ahol Nagy Mihály tanított, és hivatalból, mint országháborító irredentát, elfogatta a barsi csendőrséggel, a református iskolát pedig — tanító hiányában — becsukatta. Közben az inspektort menesztették és Nagy Mihályt szabadon engedték, mert beigazolódott, hogy a vád alaptalan. De a meghurcolt tanító nem tanult a saját kárán, tovább szervezte a magyar falu szövetkezetét, amiért ellenségei ismételtén feljelentették. Nagy Mihályt több ízben bejéjézték a kolozsvári törvényszékhez, ahol azonban mindig felmentették, mert kiderült, amivel vádolták, nem egyéb rosszakaratú pletykánál. A falubeli jóakarói ezután sem nyugodtak: feljelentették a hadbírósnál, hogy három embert meggyilkolt. A vád koronatanúja egy többszörösen elítelt rabló volt — természetes, hogy azonnal felmentették. De ellenségei nem fáradtak bele áskálódásaikba: újból szerencsét próbáltak. Az eddig szétfolyt vádak helyett konkrét vádakkal álltak elő: Nagy Mihály egyszerűen elűzte. Nagy Mihályt csakugyan volt egy revolver és a szobája falát, a háború emlékeként, tisztí bizonnyal díszítette. Nagy Mihály azonban bebizonyította, hogy a revolver nem az övé, hanem Magyarországból hazajött unokabátyja hagyta nála. A revolverről különben tudomása volt a csendőrségnek és a nála lakó rendőrkommisszárnak is. A kolozsvári hadbírósnak ezért felmentette a református tanítót, akinek a kálváriajárás összesen tizenöt ezer leijébe került.

*

Udvarhelymegye több községében — írják az erdélyi lapok — keservesen panaszkodnak a magyarok amiatt, hogy egyes hatóságok a csendőrség részére rekvirálásokat rendeltek el. Vannak olyan községek is a megyében, ahol maga az előjáróság a községi pénztárból utalta ki a csendőrség részére beszerzendő gabona, zsir és takarmány árát. Ez történt Bethlenfalva községében is, ahol a községi pénztárból 6000 lejt irányzott elő a községi előjáróság a csendőrség részére — más cím alatt. Megmagyarázhatatlan, hogy ha jogos a rekvirálás, miért kell azt más köntösbe öltöztetni és miért nem lehet elkönyvelni a maga valódi rendeltetése szerint. A vármegye községei szeretnék tudni, hogy vajon a csendőrség részére minden évben megadotják-e őket? Az egyes lakosok fizetik-e meg vagy a községi pénztárak a rekvirálási adó és egyáltalában kötelesek-e fizetni. Mert ha egy olyan kis község, mint Bethlenfalva, 6000 lejt fizet, ilyen arány szerint Zetelaka, Lővéte, Almás stb. községek 20—40.000 lejjel, tehát a vármegye legkevesebb egymillióval járul hozzá a csendőrség fenntartásához, holott erről az állam köteles gondoskodni. A törvény szerint is.

*

A román kormány Székelyföldön kulturizációt állított fel és ennek a kulturizációnak átszervezése most van folyamatban. Az átszervezés, mint a lapok írják, úgy történik, hogy a magyar tanítókat áthelyezik Bukovinába és Regáthba, a bukovinai román tanítókat viszont betelepítik a magyar kulturizációjába. A veszedelmes iskolapolitikai manőverrel a kolozsvári »Keleti Újság« ezt írja: »Ezzel a rendszerrel szemben a kérdések egész tömegét kell felállítani. Mi lesz az anyanyelvvel, mi lesz a magyar gyermekek ezreivel, mi lesz a kisebbségi tanítókkal és általában a kisebbségi oktatással. Nagyon röviden és igen tragikusan lehet rá válaszolni:

néhány esztendő alatt, mindez teljesen el fog tűnni. A felekezeti oktatásra hivatkozni, tekintve ennek súlyos helyzetét, kevés vigasztaló lehetőséget nyújt. Ma még azt sem tudjuk, hogy mi lesz a felekezeti iskolákkal. A felek szerint a helyzet ezen a téren is csak rosszabbodni fog. Az idő haladásával mind világosabban és megcáfolhatatlanabban igazolódik be, hogy a magyar-

ság mulasztást követett el, mikor kizárólag a felekezeti oktatásra támaszkodva, a magyar területek állami oktatásában az öt megillető törvényes és nemzetközileg is biztosított jogait nem kísérte meg érvényesíteni. Kétségtelen ugyanis, hogy ezen a téren a magyarság hivatalos szervei részéről eddig komoly és számbavehető megmozdulás nem történt.

Jobboldali kormány alakult Németországban

A szociáldemokraták a legélesebb harcot indítják meg az új kormány ellen

Berlinből jelentik: Luther összeállította az új kormány névsorát, de hivatalosan még nem publikálták a kormány megalakulását. Az új kormány erős jobboldali színezetű, ami megmutatkozik abban is, hogy a belügyi tárcát Schiele német nemzeti párti képviselő, a német nemzeti párt egyik vezető tagja tölti be. Tagja a kormánynak a német néppárt jobboldali szárnyán álló Brauns munkaügyi miniszter, továbbá Gess er véderőminiszter, aki az utóbbi időben a jobboldali pártokhoz csatlakozott. A demokratapárt, amelynek eze őt Gessler tagja volt, nem foglal állást Gesslernek a kabinetben való maradásával. A külügyminiszter Stresemann dr., a német

néppárt elnöke, aki erősen konzervatív hajlású. Maga Luther kancellár, aki más miniszteri tárcát nem vállal el, szintén teljesen jobboldali embernek számít, bár hivatalosan pártunkívüli. A centumpárttal Luther még tárgyal arra nézve, hogy a párt szavazzon bizalmat a kormánynak. A demokraták várakozó álláspontot foglalnak el, a szociáldemokraták pedig a legélesebb harcot hirdetik a új kormány ellen.

A porosz országos kormány szintén jobboldali színezettel alakul meg. Tagja lesz Neuhaus német nemzeti képviselő, aki a porosz országos miniszteriumból annak idején azért lépett ki, mivel a köztársasági eskü letételét megtagadta.

Herbette francia nagykövet átadta megbízólevelét Moszkvában

Helyre akarja állítani a két ország történelmi kapcsolatait

Moszkvából jelentik: Herbette, az új francia nagykövet, megbízólevelének átnyújtása alkalmával tartott beszédében kijelentette, hogy azért jött Moszkvába, hogy a jövőn munkálkodik.

— Emlékezzünk meg — mondta a nagykövet — azokról a megpróbáltatásokról, amelyeken mindkét országunk népei keresztülmentek, hogy ebből a megemlékezésből a meddő sajnálkozás helyett feltámadjon az akarat a kölcsönös megértésre és bizalomra, amelyet csak úgy lehet megteremteni, ha mindkét fél tiszteletben tartja a másik fél elhatározási szabadságát, törvényeit és jogait.

A nagykövet kijelentette, hogy ő kész ennek a kettős köteletségnek eleget tenni. Az a fogadtatás, amelyben Moszkvában részesült és az a jóindulat, amellyel feléje az elnök

és a kormány tagjai közeledtek, arra nyuitanak reményt, hogy sikerüljön fog a Franciaországot Oroszországgal összekötő történelmi kapcsolatokat újból felvenni. A történelem azt tanítja, hogy a két ország nemzeti érdekei egyáltalán nem állnak egymással ellentétben.

A szovjetek uniója központi végrehajtóbizottságának elnöke, Kalinin, válaszában utalt arra, hogy a diplomáciai kapcsolatok helyreállításával Oroszországnak őszinte vágya teljesülni és annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a kölcsönös bizalomnak és az együttes fáradozásnak sikerülni fog a múltból eredő nehéz problémákat megoldani. A másik fél szabad akaratelhatározásának, törvényeinek és jogainak tisztelete, továbbá a béke fenntartása Oroszország nemzetközi politikájának lényeges alapelei.

Amerika szibériai tervei

Miért buktatta meg a petróleumtröszt Hughes államtitkárt?

Párisból jelentik: Hughes államtitkár váratlan távozása az Egyesült Államok külügyi hivatalának éléről érthető feltűnést keltett világszerte. Hughes hajthatatlan ragaszkodott bolsevik-ellenes politikájához és a szovjet a mult nyáron, amikor már egész Európában ki tudta eszközölni, hogy diplomáciailag elismerjék s amikor a legtöbb állam már kereskedelmi szerződésekről tárgyalat Moszkvával: Amerikát változatlanul szemben találta magával. Borah szenátor, a külügyi bizottság elnöke és egyes gazdasági érdekeltségek ugyan az Unióban is megpróbálták a szovjet elismerését keresztülhajtani, de sikertelenül. Most Hughes eltávolításának igazi okát megmagyarázza a Chicago Tribune párisi kiadásának egy jellemző híre. A hírszerint a Vanderbilt-féle Standard Oil társaság és a Krupp-cég tárgyalásokat folytat Moszkvában. Közös ajánlatuk szerint kétezer mérföld hosszú vasútvonalat akarnak építeni, amivel Szibériának és Fehér-Oroszországnak hatalmas új területeit nyitják meg a világgazdaság számára. A vasútvonal

Irkutskból kiindulva nyugatnak haladna egészen Szamarovszkig, az Ob és az Irtyis összefolyásáig, innen pedig a Dvina-folyó mentén fekvő Kotlasznak fordulna. Kotlaszból egy szárnyvonal vezetne északnyugatnak Archangelszkbe, a Fehér-tengerhez. Egy másik szárnyvonal délnyugati irányban Oranienbaum és Gaosinán keresztül a Finn-öbölhöz vinne.

A tervezett óriási arányú vasúti építkezés, mely Oroszország természeti kincseinek kiaknázását nagy mértékben előmozdítaná, de a vállalkozók számára is olyan hatalmas üzletet jelentene, hogy nem esodálható, ha az érdekelt amerikai üzletemberek mindent elkövettek a Hughes szovjetellenes külpolitikájának megváltoztatására s minthogy Hughes szel nem boldogult, megbuktatt k, csak hogy üzleti tervük sikerüljön.

Az amerikai tőkének és az általa mozgott német ipari érdekeltségnek bevonulása Oroszországba, érthető izgalmat kelt Párisban. De aligha hagyhatja ez a terv hidegen Japant is, melyet Amerika most már nyugatról is fenye-

gethet. A bevándorlási bill gátat vetett Japán minden keleti tervének és azóta Kinában keres érdekeltséget, de állítólag titkos egyezséget kötött Oroszországgal is, melynek alapján ő szabad kezet kap az „Ázsia az ázsiaiaké”-politikára. Az amerikaiak vasútépítése Szibériában ilyenformán döntő változást hozhat az egész világpolitikában.

A Magyar Radikális Klub vasárnap délelőtt alakul meg

A magyar radikális klub megalakításának előkészületei serényen folynak. A magyar radikális klub, — mint velünk közlik, — egyelőre csak Szubotícára kiterjedő alakulás, de az alakulásban résztvevők úgy tervezik, hogy ebből a kezdetből kialakul az országos magyar radikális párt. A radikális klub megalakításához az alapítók azt a reménységet fűzik, hogy a kormányzó párttal való együttműködés révén sikerülni fog a jugoszláviai magyarság legális kívánságait a teljesüléshez közelebb hozni, megteremteni azt a politikai atmoszférát, amely lehetővé teszi, hogy az alkotmány betűje és szelleme valósággá váljon s minden magyar, aki az állammal szemben köteletségét teljesíti, a jogokban is egyformán részesüljön. Az alapítók tervei szerint a megalakuló radikális klubnak olyan szervezete lesz, amely az egyes polgárok jogos érdekeinek védelmében és szenvedett sérelmeinek orvoslásában is eljár.

A magyar radikális klub alakulása vasárnap, a hó 18-án, d. c. fél tíz órakor lesz a Lámics-féle vendéglő (Barátok templomának tere Lyubibratics-ház) külön termében.

Anglia

birodalmi konferenciát hív össze Tanácskozás a dominiumokkal a genfi egyezményről

Londonból jelentik: Csak India és New-Foundland kormányai fogadták el a brit kormány meghívását a birodalmi konferenciára, a többi dominium mind elhőzte, tehát Austen Chamberlain külügyminiszter elállott attól, hogy márciusra összehívja a brit birodalmi konferenciát, amelyen főleg a genfi leszerelési jegyzőkönyv tervét akarta a gyarmatállamok kormányával megvitatni.

Minthogy azonban Anglia nem térhet ki azelő, hogy állást foglaljon a genfi egyezménytervezet tekintetében, de ezt nem teheti a dominiumok megkérdezése nélkül, felmerült az a terv, hogy kizárólag ennek és hasonló politikai kérdéseknek tisztázása érdekében birodalmi konferenciát kellene tartani, még pedig ennek az évek a második felében, amíg a szenvedélyek lecsillapodnak. A brit kormány most ilyen irányban fog lépéseket tenni a dominiumoknál.

A németek

egyéves kereskedelmi provizóriumot ajánlottak a franciáknak Remény van a megegyezésre

Párisból jelentik: A német-francia kereskedelmi szerződéses tárgyalásokra kiküldött delegációk szerdai teljes ülésén Trendelenburg német államtitkár ellenjavaslatot terjesztett elő ideiglenes kereskedelmi állapot létesítésére. Mint-hogy a tervezet tulságosan nagy terjedelmű, a francia delegáció vezetője pentekig haladékot kért az állásfoglalásra. A német javaslat azt ajánlja, hogy a végleges kereskedelmi szerződés megkötéséig erre az évre terjedőleg provizóriumot kössön Franciaország és Németország. Francia részről nem fogadták kedvezőtlenül ezt a tervet és a szakértők már tegnap tárgyalás alá vették. A hangulat francia részről is bizakodó, a csütörtök reggeli párisi lapok pedig azt írják, hogy van remény a megegyezésre.

Februárban tárgyalják a Weltner-ügyet

Felségsértés és lázadás címén helyezték vád alá a Népszava szerkesztőjét

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Weltner Jakabot, a „Népszava” szerkesztőjét, közvetlenül Bécsből való hazatérése után a budapesti ügyészség felségsértés és lázadás büntetével vádolta, egyrészt a Károlyi-forradalom alatt tanúsított magatartása miatt, másrészt pedig az ugynevezett *egységokmány aláírása miatt*. Az ügyészség vádirata ellen Weltner védői, dr. Vambergy Rusztem és dr. Györki Imre kifogásokat nyújtottak be a büntetőtörvényszék vádtanácsához. A vádtanács nemrégiben tárgyalta a kifogásokat s azokat elutasítva, Weltner Jakabot felségsértés és lázadás büntette címén vád alá helyezte.

A vádtanácsotól az iratok a budapesti büntetőtörvényszék elnökségéhez kerültek, ahol az iratokat csütörtökön osztották ki Török Géza kuriai bíró tanácsának. A Török-tanács már ki is tűzte a tárgyalás terminusát. A törvényszék február 25-én kezdi meg a Weltner-ügy főtárgyalását.

Csütörtökön már ki is kézbesítették a vád és a védelem által bejelentett összes tanúk részére az idézéseket. A tanúk között szerepel sok politikus, aki a Károlyi-forradalom vége felé szerepet játszott, továbbá a szociáldemokrata párt vezető tagjai.

A tárgyalás előreláthatóan hosszabb időt fog igénybe venni, tekintettel a nagy bizonyítási anyagra.

Rejtélyes gyilkosság

A szubotícai rendőrség egyszerre nyomoz a tettes és az áldozat után

Titokzatos gyilkosság ügyében folytatnak nyomozást a szubotícai katonai és polgári hatóságok. Csütörtökön hajnalban telefonon felhívták a rendőrség központi ügyeletét és közölték, hogy a Bene Szudarevics-uccában meggyilkoltak egy katonát. Az ügyeletről nyomban detektívek mentek ki a Bene Szudarevics-uccába, azonban sehol semmi nyomát nem találták a gyilkosságnak. Még vissza sem tértek a detektívek eredménytelen utjukról, amikor az ügyeleten ismét megszólalt a telefon.

— Halló! Itt a szolgálatos rendőr — mondotta a felhívó — jelentem, hogy a Bene Szudarevics-uccában, Weisz Ármán üzlete előtt agyonlőttek egy katonát.

Az újabb jelentésre Csapardya ügyeletes rendőrkapitány nyomban értesítette a katonai hatóságokat, majd nagyobb rendőri készültséggel ismét kiment a megjelölt uccába, hogy a nyomozást megindítsa. A Bene Szudarevics-uccában azonban ezúttal sem talált semmi gyanúsat a rendőrség és már rossz tréfának vélték az esetet, annál is inkább, mert a telefonon jelentést tevő rendőr sem jelentkezett. Azonban csakhamar tudomására jutott a rendőrségnek, hogy a Vukov Márkó féle Bene Szudarevics-uccai vendéglőben nagy verekedés folyt le az éjjel. A vendéglő tulajdonosa ezzel szemben azt állította a rendőrség emberei előtt, hogy szerdán éjjel nem is tartózkodott katoná a vendéglőben és a verekedés is ittás polgári egyének között keletkezett.

A rendőrség tovább folytatta a nyomozást és amikor már világosodott, a vendéglőtől a harmadik ház falán vérvonásokat talált.

A házban lakó Kalmár Nándor banktisztviselő elmondta, hogy csütörtökre virradó éjjel nagy szaladgálás volt az uccában és valaki segítséget kérve, bezörgetett az ablakon, de ők nem mertek kaput nyitni. Minthogy a vérfoltok az ablak alatt vannak, valószínű, hogy a segítséget kérő vértől származnak.

A menekülő tovább szaladt az uccán és egy másik házba is bezörgetett segítséget, még pedig oly erővel, hogy az ablakot is beverte.

A rendőrség ennél többet nem tudott meg és sem az üldözők, sem az üldözöttek kiletét nem sikerült megállapítani.

A rendőrség értesítésére a katonai hatóságok is nyomozást indítottak. Csütörtökön reggel egy nagyobb járőr jelent meg a Vukov-féle kocsmában, ahol kihallgatta a kocsmaszemélyzetét. A katonai nyomozás szintén eredménytelenül végződött. A titokzatos ügyben tovább folyik a nyomozás.

Bethlen a magyar-orsz szerződésről

Nem tartja veszélyesnek a szovjet-diplomáciát

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága csütörtöki ülésén a kultusz-, majd a külügyi tárca költségvetését tárgyalta. A kultuszkölségvetésben a Nemzeti Színház és az Opera 1.500.000 aranykoronával, az Akadémia 4410 aranykoronával szerepel.

Az egyetemek költségvetésével kapcsolatban Wolff Károly kifogásolta, hogy a magyar egyetemeken sok a fölösleges fakultás. A budapesti egyetemnek 5808, a szegediének 1303, a debreceniének 824 és a pécsiének 1124 hallgatója van. Egy budapesti egyetemi hallgató 516, egy debreceni egyetemi diák 1304 aranykoronájába kerül az államnak. Egyes fakultásokon több az előadó, mint a hallgató.

Klebsberg vallás- és közoktatásügyi miniszter rámutatott arra, hogy a jogi fakultásokon tultengő a hallgatók száma, míg a filozófiai fakultások olyan néptelenek, hogy néhány év múlva tanárhiány lesz.

A kultusztárca költségvetésének elfogadása után a külügyi tárca költségvetésének tárgyalására tértek át. Gróf Bethlen István minisz-

terelnök kifejtette, hogy a mai tisztázatlan európai viszonyok között a magyar külpolitikának sem lehet határozott iránya. Meg kell várni a végleges európai orientációt és Magyarország oda kell orientálnia, ahol leginkább értekelik.

Ezután Bethlen feleltette, hogy a kereskedelmi tárgyalások folyamán Ausztria és Csehszlovákia bizonyos agresszivitást tanúsít Magyarország ellen, míg a többi utódállam előékeny Magyarország gazdasági körei iránt.

Bejelentette végül Bethlen, hogy a magyar-orsz szerződést a nemzetgyűlés elé fogja terjeszteni. A szerződés megkötését szükségesnek tartja. Azokban az országokban — mondotta Bethlen — ahol a szovjet-kormány diplomáciai képviselője van, sokkal kevésbé éles a bolsevista agitáció, mint azokban, ahol nincs szovjetkpviselet. — A magyar kormány — fejezte be beszédét a miniszterelnök — módjában lesz megakadályozni minden bolsevista mozgalmat a szovjettel való diplomáciai összeköttetés felfétele után is

Balla Aladár kihallgatása a Roboz-pörben

A szegedi kormány a jugoszlávokat akarta Romániával szembeállítani — A tárgyalási elnök önreklámnak minősítette Miskolczy ügyész kifakadásait

Budapestről jelentik: A Roboz-pörben Balla Aladár nyugalmazott minisztert hallgatta ki elsőnek tanuként a bíróság. Balla elmondta, hogy őt nem a Roboz-fivérek deponálására, hanem Friedrich Istvánnak egy elhamarkodott négyülési beszéde miatt tartóztatták le a románok. Fogsága ideje alatt a románok tisztek közölték vele — a Friedrich-kormány tagjaira célozva — hogy azok, akik behívták a románokat, most már szeretnének szabadulni tőlük.

Beck Oszkár védő: Igaz-e, hogy a szegedi kormány hívta be a románokat?

Balla: Arról nem tudok, de lehet, hogy a mi megkerülésünkkel paklizott valaki a szegediek közül a románokkal. Azt kijelentem, hogy mi a jugoszlávokkal tárgyaltunk és őket akartuk a románokkal szembeállítani.

A következő tanu Beniczky Ödön, a Friedrich-kormány belügyminisztere volt, aki elmondta, hogy Robozék lapját minisztersége alatt sohasem olvasta. Arról, hogy Robozék a románok segítségével puccsot készítettek volna elő, nem tud, de nem tartja lehetetlennek, mert a románok mindenkivel szóbaálltak.

Koczok Ferenc államrendőrségi detektív elmondta tanuvallomásában, hogy Roboz Imre a háború alatt mint kémgyanus volt elkönyvelve a rendőrségen. A kommunálatt, amikor a tanu a vörösrészen szolgált, Roboz főjelentést tett nála, hogy Bangha Béla jezsuita-páter hol rejtőzik.

Roboz Imre: De hiszen Bangha nem is tartózkodott Magyarországon?

Koczok: De ön azt is elmondta,

hogy a jezsuiták az Apostol-nyomdában rejtgetik kincseiket.

Roboz Imre: Akkor miért a jezsuiták székházában tartott házkutatást a vörös őrség?

Koczok (zavartan): Azt nem tudom.

Roboz: Nem tudja, mert hazudik. A tanu kihallgatásának befejezése után az elnök felolvasta Roboz Imrének a pozsonyi Magyar Ujság-ba, a szlovenszkói magyar kiscgazdapárt lapjába irt egyik cikkét, a melynek inkriminált része így hangzik:

— A támadójellegű magyar hadsereget le kell szerelni, mert az ilyen hadsereggel szemben a kisan-tant is kénytelen defenzív jellegű hadsereget fentartani.

Miskolczy ügyész (a vádlottak felé): Harmincötezer magyar katonát fáj maguknak?

Roboz Imre (az asztalt csapkodva): A svéd hadsereg is leszerelt. Az ügyész: De a cseh hadsereg nem szerelt le.

Roboz Imre: Éppen azért nem szerelt le, mert irredentista mozgalmakat folytattak itt.

Az ügyész: Hol van itt irredentizmus? Miket beszél.

Roboz Béla: A szájakban van irredentizmus, a szivekben bizonyára nincs.

Roboz Imre: Az utódállamok magyarságának fájnak ilyen egyenlő dolgok.

Az ügyész: Az olyan embereknek fájnak, mint amilyenek maguk.

Roboz Béla: Én voltam Erdélyben tudom, mi fáj. Az ügyész ur nem volt.

Kollman védő: Feleslegesek az ügyész urnak ezek a közbeszólásai. Most már az elnök is megsokalta

az éles szóváltást és ezért az ügyész felé fordult:

— Ne tessék folyton közbeszólni.

Az ügyész: De nem lehet ilyen al-lításokat közbeszólás nélkül hagyni.

Az elnök: Ez a tárgyalás nem színjáték, nem reklám, ez komoly tárgyalás, ahol emberek sorsa forog kockán. Ne tessék itt ilyen hangon vitatkozni.

Miskolczy Agoston dr. ügyész egészen belepirulva vette tudomásul az elnöki rendreutasítást és zavartan azt válaszolta, hogy az elnök kijelentéseit ő is aláírja.

Az elnök (szigorúan): Na azért! A következő tanu Dér István joggyakornok, akit a románok Temesváron a Levente-perből kifolyólag letartóztattak, tanuvallomásában előadta, hogy Robozékkal Temesváron ismerkedett meg és azok azt mondták neki, hogy ők is közelállnak a levente-mozgalomhoz. Tudomása szerint Robozék romániai működése ellen nem merülhet fel kifogás.

A bíróság a tanuvallomás után a tárgyalást félbeszakította és folytatását péntekre tűzte ki.

CIRKUSZ

A legfrissebb gyilkosság

— Szappant főzött az öccséből. Szentesről jelentik: A rendőrség letartóztatta özvegy Borbély Jánosné, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy eltette láb alól gyöngelmű öccsét, Dombai Szücs Sándor jómódu gazdalkodót. Az özvegy-asszony, hogy öccse vagyonát megszeresse, december 15-ikén Szilák Ferencné segítségével disznóölés alkalmával meggyilkolta az elmebajos embert, akinek holttestéből a rendőri nyomozás adatai szerint szappant főztek. Szilák Ferencné, attól való félelmében, hogy Borbélyné őt fogja vádolni, öngyilkosságot követett el. Borbélyné ellen folytatják a nyomozást.

1.

Borbélyné tegad

Özvegy Borbélyné mossa kezét. Megállapíthatjuk ebből, nos, mi: Öccséből csak azért főzött szappant, Hogy legyen kezét mivel mosni.

2.

Miért lett öngyilkos Szilákné?

Szilákné télt, hogy cinkostársra Őt vádolja be, hogyha kell, Pedig Borbélyné csak az öccsét Mártja be s áztatja el.

3.

Direkt szappannak született

Szücs, az áldozat nem volt normális, Erre nyomós gyanuokok vannak. Habozó volt, szögletes és puha, Szóval éppen alkalmas szappannak.

4.

Könnyű dolga lesz a rendőrségnek

A rendőrség tisztázza az ügyet S talán megegyezhetünk abban, Hogy tisztázásra legalkalmasabb Az áldozatból készült szappan.

5.

Ez olyan nagy dolog?

Borbélyné a törvényt előt majd Nyugodtan tehet hitet, Hogy öccséből hamisítatlan Borbélyszappant készített.

6.

Olcsó nyersanyag

A szombori Zeta D. D. Amint hallom, abban tárad Hogy a pesti Lipóimezőn Felállít egy szappangyárat.

7.

Szappan testrészekből

Nem tudom, hogy vegyi uton Készíthető-e kappan? De ahhoz csak egy hulla kell, Hogy elkészüljön egy karból szappan. díó

Az olasz ellenzék küzdelme a választójogért

Az ellenzéki pártok visszatérnek a kamarába

Rómából jelentik: A kamara ismét megkezdte munkáját. A kommunistapárt tagjai szerdán visszatértek a kamarába s a pártnak több képviselőtagja szólásra is jelentkezett. Minthogy a sajtó szabad megnyilatkozása elé a kormány akadályt gördített, a kommunisták a parlamentet akarják a kormány elleni harcukban kihasználni és itt akarják a kormánnyal leszámolni. *Salandra, Orlando és Giolitti szövetsége már kész.*

Az új parlamenti ellenzéki blokk szerdán már résztvett a kamarában a választójogi vitában is. Az ellenzéki blokk szándéka az, hogy erős harcot fog vívni a kormány ellen a választójog kérdésében. Azt hiszik, hogy Orlando felszólalása során a törvény lényegét csak érinteni fogja.

Valamennyi lap hosszasan foglalkozik *Giolitti, Orlando és Salandra* volt miniszterelnök egyöntetű fellépésével a kormány ellen. A *Mondo* és a *Giornale d'Italia* azon a nézeten van, hogy ez a hármasszövetség valamennyi ellenzéki párt megegyezésére és ezzel kapcsolatban az Aventino-ellenzéknek alkalmatlan pillanatban a kamarába való visszatérésére vezethet. Az *Epoha* nézete szerint az *Aventino-ellenzék* már a legközelebbi szavazásnál megjelenik a kamarában, hogy a kormány ellen szavazzon.

Osztrák-magyar határincidensek

Vita a németausztriai parlamentben

Bécsből jelentik: A pénzügyi és költségvetési bizottság mai ülésén *Sailer* Károly képviselő interpellációt terjesztett be a burgenlandi magyar határon történt határincidensek dolgában. Elmondotta, hogy egy *Laibinger* nevű csempészt magyar pénzügyi közegek osztrák területen agyonlőttek. Egy másik esetben magyar pénzügyi közegek letartóztattak és megsebesítettek egy *Kesenzi* nevű egyént. Azt kérde a kormánytól, mi igaz ezekből az esetekből, megindította-e a kormány ezekben a vizsgálatot és ha igen, mi az eredménye ezeknek a vizsgálatoknak?

Sailer után *Dr. Deutsch* Gyula szociáldemokrata képviselő említette föl, hogy alig néhány héttel ezelőtt történt, hogy tíz főből álló magyar őrijárat osztrák területre jött át, egész nyugodtan lovagolt az osztrák *Schattendorf* környékén. Majd egy másik esetben az történt, hogy Sopronból érkező katonák *Brennberg* felé haladtak, átlépték az osztrák határt és az *Eszterházy-birtokon látkat vágtak ki*. Ezután zavartalanul visszatértek a magyar területre. Egy harmadik eset is történt. *Szentgotthardon* ünnepség folyt le a nyugatmagyarországi harcokban elesett magyar franktirőrök emlékére. Az ünnepségen résztvett egy magyar képviselő, aki beszédében egyenesen felszólította a lakosságot arra, hogy álljon bosszút Ausztrián a franktirőrök haláláért. Beszédét pedig azzal végezte, hogy a magyarok nem nyugodhatnak meg mindaddig, amíg Burgenland megint nem kerül vissza Magyarországhoz. Beszámolt ezután arról, hogy az utóbbi napokban egész sereg legitimista magyar gróf tartózkodott Bécsben, akik az osztrák monarchista elemekkel tanácskoztak és támogatást kértek arra az esetre, ha egy monarchista puccs sikerülne. A képviselő terjedelmes aktaanyagot ígért erre vonatkozólag. Szóvá tette azt is, hogy a volt császári háznak tagjai, akiknek nem volna szabad Ausztria területére lépniük, a kormány engedelmével átlépték az osztrák határt. Legutóbb

is a volt uralkodó család két tagja tartózkodott Ausztriában, akik négy havi tartózkodási engedélyt kaptak. *Dr. Ramek* szövetségi kancellár mindenekelőtt arra mutatott rá válaszában, hogy incidensek a csak nemrég megállapított határ mentén természetesen sürűbben fordulnak elő, mint régóta megvont és a lakosság által jól ismert határokon. Kijelentette, hogy *Laibinger*, aki az interpellációban említve van, magyar állampolgár. Amikor agyonlőttek, akkor a budapesti osztrák követség december 15-ikén megbízást kapott, hogy illetékes helyen

járjon el a vizsgálat megindítása ügyében és a vizsgálat eredményéről kéri a közlést. *Válasz még a budapesti osztrák követnek erre a kérdésére nem érkezett.* Ami azt az esetet illeti, hogy magyar katonák átlépték az osztrák határt, a külügyi hivatalnak ezekről az esetekről tudomása van. A budapesti osztrák követség ntasítást kapott, hogy felvilágosításokat kérjen. Amennyiben a magyar kormány közlése nem lesz kielégítő, az osztrák kormány föntartja magának azt a jogot, hogy vegyes bizottság utján, az ügy megvizsgálását kéri.

Makszimovics belügyminiszter a Radics zsebében talált orosz okmányról

„Az okmány: Radics vádirata önmaga ellen“

Beogradból jelentik: *Makszimovics* Bózsó belügyminiszter csütörtökön hosszabb nyilatkozatot tett a Radics-ügyről. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy hogyan áll Radicsnak és társainak ügye, a belügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Radicsnál megtalálták azt a részletes referátumot, amelyet Moszkvában adott le pártjáról és az ország helyzetéről. Ez a legépebb jelentés negyvennégy oldal terjedelmű és autentikusságát a legjobban az bizonyítja, hogy egyes fejezetei, amelyek nem tartalmazznak büntető cselekményt, megjelentek a *Slobodni Dom*-ban is. A jelentés nagyrésze azonban nem volt közzétehető, különösen nem az a rész, amelyben Radics azt írja, hogy az országban huszezer embert akasztottak fel és öltek meg különböző börtönökben. Bizonyítják a jelentés valódiságát azok a részek is, amelyek Radicsnak egyes külföldi politikussal való beszélgetéseit közlik és amelyek ugyancsak megjelentek nyomtatásban. Ez az okmány valószínűleg vádirat, amelyet Radics önmaga ellen készített. Hogy mennyire fontos ez az okmány, azt legjobban az bizonyítja, hogy Radics állandóan a zsebében hordta és így sorsát összekapcsolta ezzel a jelentéssel.

Arra a kérdésre, hogy a bíróság rendelkezésére bocsátották-e ezt az okmányt a vádtanács határozata

előtt, a belügyminiszter kijelentette, hogy a bíróság megkapta a jelentést, azonban csak másolatban, míg az eredeti okmányt két nappal ezelőtt adták át a bíróságnak. A vádtanács azonban úgy találta, hogy az okmány csak Radics István ellen tartalmaz terhelő adatokat, nem pedig társai ellen.

Elmondotta még *Makszimovics* belügyminiszter, hogy a bíróságnak sok más terhelő adatot is rendelkezésére bocsátottak, bár az egész anyagot még a zagrebi rendőrség nem tudta feldolgozni, idő hiányában. A kormánynak azonban nincs is szüksége arra, hogy az egész anyagot a bíróság elé terjessze, mert már az eddigi adatok is elegendők Radicsék büntettségének megállapítására.

Egy újságíróknak arra a kérdésére, hogy mit tenne a kormány, ha a báni tábla is jóváhagyná a vádtanács határozatát, a belügyminiszter kijelentette, hogy erre nem válaszolhat, de az a meggyőződése, hogy a báni tábla nem fogja jóváhagyni ezt a döntést.

Reflektált még a belügyminiszter Trumbicsnak ellene intézett támadására és kijelentette, hogy amint a kormány a vádat a vádlottaknál és a Radics-párt irattárában talált iratokból merítette, ugyanúgy megkívánja, hogy Trumbics ne külföldről, hanem ugyanezekből az iratokból állítsa össze a védelem összes anyagát.

Tizenegy lista küzd a felsőbánáti kerületben

A kikindai törvényszék a Radics-párti listát is jóváhagyta

Beckerekéről jelentik: A beckerek-kikindai kerületben tizenegy jelölőlistát nyújtottak be a kikindai törvényszékhez, úgy hogy előreláthatóan ez lesz az országnak az a kerülete, ahol a legtöbb párt fog mérkőzni a mandátumokért.

A benyújtás sorrendje szerint az első szavazóurnát a

Davidovics-féle demokratapárt kapta, amelynek listavezetője *Dr. Setyerov* Szlávko volt országgyűlési képviselő. A többi jelöltek: *Beckerek város:* Berberszki Gyurica volt beckereki polgármester, helyettese *Dr. Mihajlovics Joca* beckereki ügyvéd, *Beckereki és alibunári járás:* *Dr. Mihajlovics Joca* ügyvéd, helyettese *Berberszki Gyurica*, *Novibecseji járás:* *Popovics Sztojan* nyugalmazott ezredes, gyárigazgató, helyettese *Stojkovi Vászta* melencei földműves, *Novakanizsai járás:* *Zarics Száva* volt jegyző, vaskereskedő *Kanizsán*, helyettese *Bulyák János* jázovai földműves, *Kikindai járás:* *Grujics György* beográdi kereskedő, helyettese *Velimirov Ilija* pazovai földműves, *Módosi járás:* *Makszics Száva* nyugalmazott beográdi tanár, helyettese *Sitin Ambrozija* módosi földbirtokos.

A földművespárt listája a második

Listavezető: *Vujics Dimitrije* volt képviselő, *Beckerek város és járás:* *Racokov Milán* beckereki földműves, helyettese *Hala János* muzslai földműves, *Novibecseji járás:* *Murgulov Milenko* melencei földműves, helyettese *Lalics Tima* vranjevói földműves, *Módosi járás:* *Jovics Velimir* beográdi tanár, helyettese *Stanev György* velikitaráki földműves, *Kikindai járás:* *Olavacski Cseda* staribecseji tanító, helyettese *Deminics Neda* mokriini földműves, *Novakanizsai járás:* *Koledna Szvetozár* djálai földműves, helyettese *Janics Vászta* krszturi földműves.

A német-párt a harmadik számú urnát kapta. Listavezető: *Dr. Neuner Vilmos* volt képviselő, *Beckerek város:* *Dr. Weiterschon József* beckereki földbirtokos, helyettese *Annau József* beckereki malomtulajdonos, *Beckereki járás:* *Dr. Elmer Gyula* volt képviselő, beckereki ügyvédjelölt, helyettese *Wilhelm Jakab* beckereki földbirtokos, *Kikindai járás:* *Mayer Mihály* heufeldi gazdálkodó, helyettese *Reiter Péter* nakovói gazdálkodó, *Módosi járás:* *Keks János* itebeli gazdálkodó, helyettese *Graf János* beckereki szövetkezeti igazgató, *Novakanizsai járás:* *Dr. Erling Károly* kikindai ügyvéd, helyettese *Grasz*

Ádám becsári ügyvédjelölt, *Novibecseji járás:* *Grasz Ádám* becsári ügyvédjelölt, helyettese *Dr. Weiterschon József* beckereki földbirtokos.

A radikálispárt listája a negyedik Listavezető *Dr. Ninesics Momešilo* külügyminiszter, *Beckerek város:* *Beslic Nikola* mérnök, helyettese *Srdanov Vojin* földbirtokos, *Beckereki és novakanizsai járás:* *Sztankovics Szvetozár* volt államtitkár, helyettese *Dr. Rájics Tosa* ügyvédjelölt, *Novibecseji és alibunári járás:* *Mihajlovics Szvetisláv* volt képviselő, helyettese *Szávics Zsvivota* földműves, *Kikindai járás:* *Budisin Joca* földbirtokos, helyettese *Pantovics Dragosláv* gyáros, *Módosi járás:* *Dr. Veszelinovics Iván* kikindai közjegyző, helyettese *Dr. Hertelendy Ferenc*.

A szociáldemokrata-párté az ötödik urna. Listavezető: *Diyac Nedeljko* volt képviselő, beográdi tanár, *Novakanizsai és módosi járás:* *Csaplya Kázmér* beckereki munkásbiztosítópénztári igazgató, helyettese *Balázs János* csókai földműves, *Beckereki járás:* *Dr. Ivanics István* beográdi igazságügyi osztályfőnök, helyettese *Smojanovics Miklós* beckereki munkásbiztosítópénztári tisztviselő, *Beckerek város és alibunári járás:* *Dr. Iskruliev János* vrsaci munkásbiztosítópénztári igazgató, helyettese *Weismann János* nemoternjai zenész, *Kikindai járás:* *Suhics Antal* kikindai földműves, helyettese *Kniff János* kikindai malom-munkás.

A magyar pártira a hatos számú urnában szavaznak. Listavezető: *Dr. Várady Imre* beckereki ügyvéd, *Alibunári és módosi járás:* *Dr. Vég Lajos* beckereki ügyvéd, helyettese *Dr. Kuzing János* beckereki orvos, *Beckerek város és novakanizsai járás:* *Dr. Gráber László* pancsevői ügyvéd, helyettese *Palfy János* novakanizsai kisgazda, *Beckereki és novibecseji járás:* *Tóth Ferenc* beckereki iparos, helyettese *Dániel Ádám* beckereki kereskedő, *Kikindai járás:* *Marton Andor*, helyettese *Mészáros József*.

Független demokraták. Listavezető: *Majics Misa* beckereki kórházigazgató (független demokrata), *Alibunári és módosi járás:* *Dr. Jaksics Zsarkó* volt képviselő, beckereki ügyvéd (független demokrata) helyettese *Ruzsics Mileta* esőszteleki tanító (független demokrata), *Novibecseji járás:* *Kikics Milos* novibecseji mérnök (disszidens radikális), helyettese *Jovánovics Szvetozár* draguimovói lelkész (disszidens radikális), *Novakanizsai járás:* *Dr. Matein Szina* novakanizsai orvos (független demokrata), helyettese *Vojlics Mita* gyálai lelkész (független demokrata), *Beckerek város és járás:* *Zsupanszki Szlávko* beckereki ügyvéd (disszidens radikális), helyettese *Babin Marinko* földműves (független demokrata), *Kikindai járás:* *Dr. Jankovics Zsarkó* kikindai ügyvéd (disszidens radikális), helyettese *Jaksics Sztojan* lelkész (független demokrata).

Speciálisan felsőbánáti jelenség a munkás-paraszt köztársasági párt, amely valójában a független munkáspárthoz áll közel. Listavezető: *Kovacevics Nikola* volt képviselő, *Beckerek város:* *Hermál József*, helyettese *Maximovics Dragutin*, *Beckerek járás:* *Binder József*, helyettese *Bischof Miklós*, *Módosi járás:* *Ripp Ferenc*, helyettese *Mihajlovics Andrija*, *Novibecseji és kikindai járás:* *Eremics Bogdán*.

Végül benyújtotta listáját a nagyszerb-párt, a szerb köztársasági párt és a Radics-párt, valamennyi az utolsó napon.

A törvényszék valamennyi benyújtott listát elfogadta. A munkás-parasztpárt a hetedik, a nagyszerb-párt, amelynek listavezetője *Hrisztien Ante* lelkész, a nyolcadik, a független demokraták a kilencedik, a szerb köztársasági-párt, amelynek listavezetője *Bogdanovics Milán*, a tizedik, a Radics-párt pedig, amelynek listavezetője *Kovacevics Dusán* volt képviselő, a tizenegyedik urnán.

Sziven lőtte magát egy szubotcai mérnök

Betegsége miatt vált meg az élettől

Csütörtökön délelőtt hatalmas revolverdörrenésre lettek figyelmesek a Krali Petár trg 10. számú alatti bérház lakói. Az egyik lakásban sziven lőtte magát Dengl Alajos 76 éves szubotcai mérnök. A házbeliek nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik ki-vonultak az öngyilkosság színhelyére.

Dengl az egyik szoba pamplagán fektetve vértől elborult, a pamplag mellett hevert a gyilkos revolver. Az ügyeletes rendőrorvos megvizsgálta az öngyilkos holttestét és megállapította, hogy a golyó azonnali halált okozott.

A rendőrség nyomozást indított annak kiderítésére, hogy az idős mérnök miért vált meg az élettől. A házbeliek kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Dengl már hosszabb idő óta betegeskedett és betegsége miatt sűrűn panaszkodott ismerőseinek is. Valószínű, hogy öngyilkosságát is betegsége miatt követte el.

Dengl Alajos nagybátyja volt Haverda Máriának és neve a Haverda-bűnpere kapcsoltban sűrűn szerepelt. Haverda Mariska elítélése után, az egész Haverda-vagyont Dengl Alajos felesége örökölte.

Harc a noviszadi polgármesteri állásért

Dr. Stefanovics Zsarkó polgármester nyugalmabavonulása folytán a legerősebb harc indult meg a polgármesteri szék beföltéséért.

Komoly pályázók és outsiders egész sora verseng dr. Stefanovics örökéért és ez a tülekedés nehezíti meg a kérdés megoldását, amelynek kulcsa a noviszadi radikális-párt végrehajtóbizottsága kezében van. A radikális-párt felkérte a kormányt, hogy a noviszadi pártszervezet megkérdése nélkül ne döntsön ezen fontos állás betöltése ügyében és állítólag a kormány már ki is jelentette, hogy a párt akaratát respektálni fogja.

A radikális-párt végrehajtóbizottsága egyben már tartott is szerda este egy megbeszélést, de döntés nem történt és csütörtök este 7 órára újabb megbeszélést tartottak, amelyen a radikális-párt vezetőségén kívül a kiszélesített városi tanács radikális-párti tagjai is megjelentek. Amint értesülünk, a csütörtök esti gyűlés sem döntött a személyi kérdésben, hanem azt a határozatot hozta, hogy a polgármesteri kinevezést a választás utáni időre kívánja halasztatni, addig pedig az eddigi helyettespolgármester: *Lakis János* városi tanácsnok, aki régi tagja a radikális-pártnak, vezesse a város ügyeit.

Komoly jelölteként emlegetik: *Lakis János* polgármesterhelyettest, dr. *Popovics Jesta* ügyvédjelöltet, *Vilics Márkót*, a Zasztava főszerkesztőjét, leánygimnáziumi igazgatót és legújabbán dr. *Medakovics Dusan* törvényszéki bírót, akinek pedig főügyész-helyettesé váló kinevezése a kabinetrodához fel van terjesztve.

Alekszjevics Mita, a B. B. B. osztályfőnöke pénteken ezügyben néhány órára Noviszadra érkezik, hogy itt folytasson megbeszéléseket a radikális-párt vezetőivel.

A választások előtt azonban aligha kerül sor a polgármesteri állás betöltésére.

A radikális-párt csütörtök esti ülésén, amelyet *Dimics Lázár* elnökletével tartottak meg, *Markovics Glisa* tanár indítványára egyhangúlag elhatározták, hogy a radikális-párt a választások előtt nem sűrítgeti az új polgármester kinevezését. Elhatározta még az értekezlet, hogy a január 20-án megtartandó rendki-

vüli városi közgyűlésen a legutóbbi véres uccai harc eseményeit, illetőleg *Palkovjevics Lukának* és *Peronak* a rendőrség által elszenvedett állítólagos bántalmazását a radikális-párt interpelláció alakjában szóváteszi.

A maharadzsa bosszúja

Meggyilkolták Bombay leggazdagabb polgárát

Londonból jelentik: Nagy szenzációja van Bombaynek, sőt egész Indiának. A város legelőkeltebb körében megölték *Abdul Kadirt*, az indiai nábobot, a város leggazdagabb emberét, aki városi képviselő volt. Kikészített kedvesével, *Numar Begun* táncosnővel, fegyveres férfiak rálestek, több revolverlövessel megölték, a fiatal táncosnőnek pedig törrel az arcába szurtak.

A véres jelenetnek a közelből szemtanúja volt négy angol tiszt. Rávetették magukat a gyilkosokra s egyiküket sikerült is elfogniok, de közben az indus támadók az egyik angol tisztet lelőtték.

A gyilkos merénylet tetteseit hír szerint az indorei maharadsza bérelte fel. A szép *Numar Begun* gyermekkorában fogadta udvarába *Indore maharadszája*, neveltette, táncolni tanította és udvarhölgyé tette meg. A csodaszép leány szerelemre lobbantotta a maharadsza egy rokonát, aki elől *Numar Begun* megszökött. Az udvari emberek ráakadtak *Abdul Kadir* palotájában és vissza akarták vinni a maharadsza udvarába, de a leány vonakodott s attól fogva a nábob féltékenyen őrizte a leányt.

A gyilkosok kézrekerítésére megindult a nyomozás.

A munkáspénztári igazgató ügye a vádtanács előtt

A vádtanács megváltoztatta a vizsgálóbíró határozatát

A szubotcai törvényszék vádtanácsa csütörtökön *Pavlovics István* törvényszéki elnök elnökletével foglalkozott azzal a felfolyamodással, melyet *Bogdanovics Nikola* szubotcai munkásbiztosító pénztári igazgató ellen folyamatban levő bűnügyben a vizsgálóbíró megszüntető határozata ellen jelentett be az ügyészség.

A vádtanács a felfolyamodásnak helyt adott és a megszüntető végzést hatályon kívül helyezte. Utasította a vizsgálóbíró, hogy az ügy iratait terjessze be az államügyészséghez indítványtétel végett.

A vádtanács azzal indokolja határozatát, hogy miután az államügyész *Bogdanovics Nikola* ellen indítványozta a vizsgálatot, a vizsgálóbíró az ügyészség meghallgatása nélkül megszüntető végzést nem hozhatott. Mivel pedig a vizsgálóbíró nem adott alkalmat az ügyészségnek indítványtételre, az elkövetett formahiba pótlását rendelte most el a vádtanács.

Amerika és a szovjetkormány

Rakovszky londoni szovjetdelegátus nyilatkozata

Moszkvából jelentik: *Rakovszky* londoni szovjetdelegátus ideérkezett. A párt képviselői előtt úgy nyilatkozott, hogy az angol-orosz viszony az utóbbi időben kedvezőre fordult, amiről ő meggyőződést szerzett, mikor legutóbb Chamberlain külügyminiszterrel tanácskozott.

— Szovjetellenes blokk most képtelenség — mondotta *Rakovszky* — és nem enyegeti Oroszországot háborus veszedelem semilyen oldalról. A külpolitikai problémák előterében a washingtoni külügyi államtitkárság élén bekövetkezett változás áll. *Moszkva biztosra remélheti, hogy Coolidge* elnök kormánya hamarosan elismeri a szovjetkormányt.

Mihelyt az Egyesült-Államok elismerik Szovjet-Oroszország kormányát, a világpolitika terén nagyobb befolyást fog gyakorolhatni, hiszen gazdaságilag és politikailag megerősödik, tehát szava többet fog a latban nyomni.

Bécsi jelentés szerint *Ramek* kancellár a pénzügyi bizottságban mondott beszéde során arra is kitért, hogy megtagadhatja-e az osztrák kormány Joffétól, a szovjetkormány bécsi követétől az előzetes beleegyezést. A kancellár azon a véleményen van, hogy erre nem volt oka az osztrák kormánynak, mert ez csak az esetben lett volna megokolt, ha fontos és mindenképpen helytálló kifogásokat lehetett volna emelni a kiszemelt követ személye ellen. Ebben az esetben ilyesmi elő nem fordult. Az előzetes hozzájárulás megtagadása az illető állam súlyos megbántást jelentene. Egyébként Auszria és a szovjetkormány között olyan szerződés van, amely mindkét állam kormánya számára tiltja a másiknak belső ügyébe való beavatkozást.

„Európa gazdasági helyreállítását készítették elő Párisban” ...

Herriot záróbeszéde a pénzügyminiszterek értekezletén

Párisból jelentik: *Herriot* miniszterelnök a pénzügyi értekezletet záró beszédében a következő kijelentéseket tette:

A mai francia kormánynak az a kívánsága, hogy a világon ismét megteremtse a munka, a bizalom és a biztonság normális feltételeit. De ebben az igyekeztében a francia kormány különös rokonszenvvel karolja fel a szövetségesek nagy családjának érdekeit. Ezt a családot a háború hozta össze. Ennek a családnak egységesen kell továbbra is lenni, mert egysége fontos záloga a béke helyreállításának és a világ nyugalmanak.

Clement pénzügyminiszter az értekezlet után nyilatkozva kijelentette, hogy a megállapodás nem csupán a Németország részéről fizetendő jóvátétel maximumát biztosítja, hanem egyben előkészíti *Európa gazdasági és pénzügyi helyreállítását*. Hangoztatta, hogy még számos kérdés vár megoldásra, elsősorban a szövetségesek közötti adósságok ügye, amelyet a testvéri barátság szellemében kell majd rendezni.

Testvérgyilkosság féltékenységből

Véres családi dráma egy erdélyi faluban

Kolozsvárról jelentik: Megrendítő tragédia történt Kolozsvár közelében fekvő Kolozsbonc községben, ahol egy fiatal leány féltékenységből meggyilkolta nővérét. Kolozsbonc község egyik legnagyobb polgárának, *Sebes Jánosnak* két leánya volt *Ilonka* és *Sárika*. *Ilonkának* volt egy udvarlója *Durdás Gábor*, aki a napokban feleségül kérte a leányt.

Amikor a fiatalember eltávozott, ment haza *Sebesék* fiatalabb leánya *Sári*, akinek nővére boldogan üdvözlölte, hogy *Durdás* feleségül kérte. A fiatalabbik leány szintén szerelmes volt *Durdás*ba és féltékenységekben, amikor nővére egyedül tartózkodott a lakásban, hátulról rátámadt és fejével kétféle hasította a fejét. A gyilkos leány ezután egy konyhakést magához véve elfutott *Durdás* lakására.

Durdás jókedvűen fogadta a leányt és tréfásan átölelte. *Sebes Sári* ebben a pillanatban felkiáltott:

— Segíts Isten! — és a kést beledöfte a fiatalember hátába, majd eszméletlenül összeesett.

A gyilkosságról nyomban értesült a csendőrség, amely megindította a nyomozást. A leányt még nem sikerült kihallgatni, mert azóta önkivületi állapotban fekszik. A fiatalember sérülése nem súlyos.

Január 22-ikén lesz a főtárgyalás

Papp István bűnügyében

Betöréssel lopással, sikkasztással és okirathamisítással vádolja az ügyészség

A városi adóhivatal sikkasztójának bűnügyében a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot és az ügyészség elkészítte a vádirattal, amely *Papp Istvánt* betöréssel lopással, sikkasztással és okirathamisítással vádolja.

A törvényszéki elnök a bűnügyben január 22-re, csütörtökre tűzte ki a főtárgyalást, amelyet a földszinti főtárgyalási teremben fognak megtartani. A főtárgyalásra mint tanúk megvannak idézve: *Nedeljkovics Miladin* városi pénzügyi tanácsos, *Szuvaics Sándor* főszámvevő, *Vidakovics Iván* volt városi adóhivatali főnök, *Kujundzics Andrija* adópénztáros, *Sinkovics Géza* adópénztáros, *Mijatovics Nikola* adópénztáros és *Weber Matild*, *Papp István* volt lakásadónője.

A főtárgyalásra csakis jeggyel lehet belépni. A belépőjegyeket a törvényszéki elnöki hivatalban (I-ső emelet 50.) adják ki.

Repülőközlekedés az SHS. királyságban

A jugoszláv légiforgalmi társaság személyszállító repülőgépeket indít

Beogradból jelentik: A Jugoszláv Légiforgalmi r. t. összeköttetésbe lépett az *Európa-Union* német társasággal személyszállító hidroplán közlekedés megszervezése végett. A társaság a németgyártmányú *Junkers*-hidroplánokkal bonyolítja le a forgalmat. A gépek alumínium anyagból készültek, hat utas és csomagok számára. Beogradba megérkezett az első *Junkers*-hidroplán, amelyet az *Európa-Union* budapesti fiókintézete mintául küldött. Ezen a hidroplánon érkezett meg dr. *Walter Emil*, a magyar külügyminiszterium osztályfőnöke, a jugoszláv-magyar vasúti tárgyalások vezetője.

Ha a Jugoszláv Légiforgalmi Társaság és az *Európa-Union* között megindult tárgyalások sikeresen végződnek, akkor rövid időn belül megindul az országban a légiközlekedés. A forgalmat a következő vonalakon indítanák meg: *Beograd-Oszijek-Zagreb*; *Beograd-Sarajevo-Dubrovnik-Róma*; *Beograd-Nis-Skopje-Athén* és *Beograd-Nis-Szófia-Konstantinápoly*. Valamennyi vonalon a *Junkers*-gépeket használnák.

Megindították az eljárást valamennyi bécsi kenyérgyár ellen

A bécsi kenyérgyárak árdrágítás botránya, amely *Fried* vezérigazgató letartóztatásával kezdődött, egyre szélesebb hullámokat ver föl. A gazdasági rendőrség följelentései nyomán az államügyészség majdnem valamennyi kenyérgyár és nagyobb sütőüzem ellen megindította az árdrágítási eljárást. A hatóságok erélyes közbelépésének következményeként az *Anker* kenyérgyár 1200 koronával leszállította a kenyér árát. Ezt az árleszállítást azonban szakkörökben nem tartják reálisnak s utalnak arra, hogy a kenyérgyárak semmi körülmények között nem hajlandók a kenyér árát leszállítani, mivel ez a leszállítás az üzemek további munkáját lehetetlenné teszi. Az *Anker* kenyérgyár jelenlegi igazgatója, dr. *Schlader* udvari tanácsos, kijelentette, hogy a leszállított árak mellett a gyár rövid időn belül csődbe jut. Eppen ezért a vállalat azzal a tervvel foglalkozik, hogy az üzemet átadja az államnak. E terv ellen a munkások és alkalmazottak igen erélyesen foglaltak állást s azzal fenyegetőznek, hogy a legelősebb szakszervezeti fegyverekkel fognak harcolni a terv megállításáért.

HIREK

•••

— **Megkezdődtek a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások.** Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások újra megkezdődtek. Csütörtökön délelőtt Ribarcs Ottokár meghatalmazott miniszter elnöklésével a jugoszláv delegáció megbeszélést tartott a külügyminisztériumban és összeállította a tanácskozási anyagát. Ezután a két ország delegátusai összeültek és megvitatták a munka felosztását és kijelölték az egyes szekciókat.

— **A francia követ Davidovicsnál.** Beogradból jelentik: Grenard beogradi francia követ csütörtökön fölkereste Davidovics Ljuba volt miniszterelnököt, akivel hosszabb beszélgetést folytatott.

— **A magyar párt becskerekai szervezetének értekezlete.** Becskerekéről jelentik: A magyar párt becskerekai szervezete január 18-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a Kaszinóban értekezletet tart.

— **A radikális-párti sziváci gyűlése.** Szivácra jelentik: Trilovic Márkó helyettes miniszterelnök a szombori kerület radikális-párti listavezetője a választásig hátralevő időt a kerület összes iktásainak meglátogatására használta fel. A miniszter vasárnap Szivácra mond beszédet.

— **A jugoszláv és cseh-szlovák állampolgárok tartozásai.** Beogradból jelentik: Seba beogradi cseh-szlovák követ csütörtökön meglátogatta Ribarcs Ottokárt, a külügyminisztérium nemzetközi szerződéseket kezelő osztályának főnökét, akivel a jugoszláv és cseh-szlovák állampolgárok közt régi osztrák-magyar korona értékben fennálló tartozások kifizetési árfolyamáról tanácskozott. A tanácskozások folyamán megegyeztek, hogy ebben a kérdésben legközelebb konferenciát hívnak össze.

— **A noviszadi magyar-radikális-párt alakuló ülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi magyar-radikális-párt pénteken tartja alakuló gyűlését.

— **Német kommunista képviselők véresre vertek egy nemzetipárti képviselőt.** Weimárból jelentik: Szerdán délelőtt a thüringiai országgyűlés ülés-terme előtt Gross-Stabaz Otto német nemzeti képviselőt két kommunista képviselő megtámadta és oly súlyosan bántalmazta, hogy Gross-Stabaz vérző fejjel maradt a támadás helyén. Az országgyűlés üléskezését félbeszakították.

— **A legújabb orosz trónkövetelő egy tízéves fiú.** Rómából jelentik: Triesztben új orosz trónkövetelő bukkant föl. A neve Nikolaj Nikolajevics és apja állítólag Párisban lakik. Triesztbe Odesszából jött, de nagyon megviselt állapotban. A legújabb orosz trónkövetelő mindössze tízesztendő.

— **Áthelyezés.** Murgarski Sava bačkopetrovoszelói aljegyzőt a vármegyei alispán Szrbobranba helyezte át hasonló minőségben.

— **Hunyadi József gróf nyilatkozata.** Budapestről jelentik: Hunyadi József gróf, akiről az a hír terjedt el, hogy feleségül vette Zita exkirálynőt, csütörtökön nyilatkozatot adott le ezekről a hírekről. A nyilatkozat szerint ezeket a híreket ugyanazok és ugyanazon célból terjesztik, akik a háború végén a királynéről is kompromittáló híreket terjesztettek. Meg van győződve arról, hogy ezeket a híreket senki sem hiszi el.

— **Nyilatkozat.** Csütörtökön Szubotica uccáin egy nyomtatványt osztogattak, amely egyik helyi lapvállalat belső ügyeivel foglalkozik. Mint-hogy a nyomtatványban a Bácsmegeyi Napló-ról is említés tétetik, nyomtatékkal kijelentjük s bármely fórum előtt bizonyítani hajlandók vagyunk, hogy a Bácsmegeyi Napló soha semmiféle más formában semmiféle előnyt, jövedelmet, bevételt nem élvezett, mint azt a legális bevételt, amit az előfizetők és az olvasók a lapért s a hirdetések a hirdetésért fizettek. Soha, senkitől a hirdetésért nem fogadott el a közkezen forgó hirdetési árszabályban megállapítottnál nagyobb összegűt, nem kért, nem kapott, nem kér, nem kap s nem fogad el semmiféle formában sem szubvenciót, sem támogatást, sem semmiféle kedvezést.

— **A német párt felsőbánáti listavezetőjét nem engedték be egy községbe.** Becskerekéről jelentik: Neuner Vilmos volt képviselő, a német párt felsőbánáti listavezetője, szerdán a bánáti Hütteld községbe akart utazni, hogy ott programbeszédet tartson s egy vacsorán legyen részt. Mikor a vonat megérkezett, Neunert a község jegyzője fogadta s közölte vele, hogy nem szabad a községbe mennie, hanem azonnal vissza kell utaznia. Mikor erre Neuner nem volt hajlandó, esendőrök jelentek meg, akik megakadályozták, hogy a képviselő elhagyja az állomás területét. Neuner a legközelebbi vonattal visszatért Becskerekre.

— **Nyolc jelölőlista Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken összesen nyolc jelölőlistát nyújtottak be. Utolsónak az önálló demokrata-párti listát nyújtották be, míg azt megelőzőleg a magyar és a független munkáspárt listáit nyújtották be. Dr. Belaizsics Vladimir törvényszéki elnök a nyolc benyújtott lista közül hetet már elfogadott, csak épp a független munkáspárt listája ügyében nem döntött még, mert a listán szereplő 135 aláíró közül 45-nek választói jogosultságát mindeddig nem tudta megállapítani.

— **Ismeretlen Rafael-képet találtak Angliában.** A londoni Westminster Gazette je enti, hogy az angolországi Sheffieldben megvásárolt egy műgyűjtő egy régi képet, mely egy elszegényedett családban apáról fiúra szállt. A műgyűjtő megvizsgáltatta Londonban a régi festményt, mely egy mitológiai jelenet ábrázol Cupidóval. A szakértők szerint a kép Rafael műve.

— **Kinevezések.** Becskerekéről jelentik: A belügyminiszter Jovanovic Milenko kovini főjegyzőt vármegyei árvaszéki elnökké, Berkovic Stefan gyéki jegyzőt Horvát-Neusinára jegyzőnek, Novakovic Aleksza horvátneusinai jegyzőt pedig Kumanra segédjegyzőnek, Filipovic Nikola kumani segédjegyzőt pedig Gyálára jegyzőnek nevezte ki.

— **A noviszadi közigazgatási bizottság ülése.** Szepesevits Milán főispán elnöklésével csütörtök délelőtt 10 órakor közigazgatási bizottsági ülés volt, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak. Nagyobb érdeklődést csak a főorvosi jelentés keltett, mert az előző ülésen a noviszadi egészségügyi állapotokról igen szomorú képet festett. Az orvosi jelentés szerint decemberben 27 férfi és 27 nő, összesen 54-en haltak meg, ezzel szemben 42 fiú és 52 leánygyermek született, ugyolyha a születési többlet 40. Négy fiú és 7 leánygyermek halva született, Decemberben 8 sarlach, 3 difterias, 32 kanyaró, 11 hastífusz, 1 málária, 1 vérhas megbetegedés fordult elő, akik közül 1 sarlachos és 1 kanyarós beteg meghalt. A tifuszjárvány csökkenőben van.

— **Az egy hold föld kisorsolása.** Vasárnap, január 18-án délelőtt 1/12 órakor történik meg a szubotici Kereskedelmi Egyesület olvasótermében a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala által előfizetői és olvasói részére felajánlott egy hold szubotici földnek a kisorsolása. A sorsolásban résztvevők jelentkezése a mai nappal lezáródott. A sorsolás nyilvános, azon mindenki részt vehet s a Bácsmegeyi Napló olvasóit fel is kérjük, hogy jelenjenek meg minél számosabban a sorsolásnál. Ugyanígy királyi közjegyző s a nyilvánosság ellenőrzése mellett tartjuk meg második sorsolásunkat. Ebben a sorsolásban azoknak van részvételi joguk és nyeresési esélyük, akik a február-májusi évnegyedben előfizetői a Bácsmegeyi Naplónak, vagy akik a kiadóhivatal által megszabott módon igazolják, hogy a lap egyes példányait megveszik. A májusi sorsoláson kiosztásra kerül három díj.

1. Két személyes utazási jegy Rómába és vissza. (II. illetve hajón I. osztály.)
2. Egy személyes utazási jegy Rómába és vissza.
3. Egy személyes utazási jegy Párisba.

Azok, akik a sorsolásban részt kívánnak venni, de nem előfizetők, hanem példányonként veszik a lapot, már január 16-ikától őrizzék meg a lap címoldalait, hogy annakidején igazolni tudják részvételre való jogosultságukat.

— **Választási harc a noviszadi zsidó hitközségben.** Noviszadról jelentik: A küszöbön álló zsidó hitközségi választások alkalmából már teljes erővel megindult a választási harc, amelyben két párt vesz részt: az Ernst Bernát jelenlegi hitközségi elnök pártja és a cionisták, akik eddig is képviselve voltak a hitközségi képviselőben. A jelenlegi választások már a proporcionalis új választási rend szerint mennek végbe. A cionisták január 18-án délelőtt 1/11 órakor az Apolló-moziban választási gyűlést tartanak és azon dr. Sattler Mátyás, a cionisták listavezetője fogja programbeszédét elmondani. A választás január 25-én lesz, míg a jelölőlistákat január 16-án pénteken délután 4 óráig kell a hitközségi irodában beadni.

— **Ismét megakadt a noviszadi közúti hid építésének ügye.** Noviszad városa legutóbb arra kérte az építésügyi minisztériumot, hogy térjen vissza az eredeti hidépítési tervhez, amely szerint a híd szerkezetet harminc méteres hídrosszal kell meghosszabbítani. Ezáltal a híd és rakpart építése a városra nézve sokkal olcsóbb volna, de technikai szempontból is ez a megoldási mód kívánatosabb. A minisztérium végre is szakértő bizottságot küldött Noviszadra, amely a várossal együttesen megtekintette a hidépítési munkálatokat és a helyszínen szemlélte meg a híd meghosszabbításának előnyeit. A bizottság erre visszatért Beogradba, hogy jelentést tegyen a miniszternek. Most érkezett le a városhoz a miniszter döntése, amely a bizottság jelentése alapján elutasította a város kérését és a már megállapított terv mellett maradt meg, ami nemcsak a város rakpartépítési munkálatainak megdrágítását, de az építési munkálatok elodázását is jelenti.

— **Elgázolt gyermek.** Noviszadról jelentik: Spaics Szlobodán inasgyereket egy bérkocsit az Uspenska-uccában elgázolta. Beszállították a kórházba.

— **Negyvenkét dinárért — negyvenöt nap fogház.** Noviszadról jelentik: Sveza Antal sztarapalánkai kávéfő feljelentést tett Popov-Vuletics Lázár vasuti munkás ellen, aki negyvenkét dinárt lopott tőle. A noviszadi járásbíró és Popov-Vuleticsot negyvenöt nap fogházra ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben.

— **Megiamólik a wembley-i angol birodalmi kiállítást.** Londonból jelentik: A tengerentuli kereskedelem hivatala ebben az évben több külföldi kiállításon fogja szerepeltetni az angol kereskedelmet. Így az április 20-án megnyíló milánói nemzetközi kiállítás alkalmából a brit kormány külön csarnokot épít Milánóban. Az április végén Florenchban rendezendő nemzetközi könyv kiállításon Britannia szintén részt vesz. Nagy súlyt helyez az angol kormány arra, hogy a tavasz kezdetén Párisban megnyíló díszítő és iparművészeti nemzetközi kiállításon is méltó képviselőhöz jusson a brit ipar. Ezzel kapcsolatban fölvetődött az ötlet, hogy a Wembleyben rendezett brit birodalmi kiállítást az idén megismételjék. Clarke kiállítási elnök kijelentése szerint a koronagyarmatok és a gyarmatok csaknem valamennyien hozzájárultak ahhoz, hogy ebben az évben szintén részt vegyenek a kiállításon.

— **A becskerekai zsidó nőegylet bálja.** A becskerekai zsidó nőegylet január 17-én a Kaszinó összes termeiben bált rendez. A mulatság iránt egész Becskereken nagy az érdeklődés.

— **Elfelejtette a nevét.** Berlinből jelentik: A memória gyengülésének szinte páratlan példája történt Berlinben. Egy vendéglős egy hűnügyi hivatalnokot megkért, jöjjön el a vendéglőjébe, Robert hivatja őt. A hivatalnok megjött és egy jól öltözött fiatal embert talált a vendéglőben, aki kijelentette, hogy nem tudja, hogy hívják, nem tudja hol van. Hiába igyekeztek személyazonosságát megállapítani. Végre azután négy nap múlva kezdett mégis visszaemlékezni nevére, kiderült, hogy egy hamburgi kereskedő, aki üzleti utra Lübeckbe indult. Közben azonban ez a beteges emlékezetgyengülés szállotta meg. A rendőrségen gondoskodtak róla, hogy a kereskedőt visszazállítsák hazájába.

— **Statistikát készítenek a rákbetegség terjedéséről.** Londonból jelentik: A rákbetegség leküzdésére alakult birodalmi egyesület nagytanácsa szerdán tartotta szokásos negyedévi ülését. A gyűlésen bejelentették, hogy kérdőíveket küldöttek szét a világ minden részébe. Remélik, hogy ilyen módon értékes adatokat gyűjthetnek össze a rákbetegség elterjedéséről.

— **Vasuti baleset Becskereken.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai állomáson szerdán este Arzenov Cveta vasuti munkást súlyos baleset érte. Az állomásról kiinduló vonat elgázolta, két lábát teljesen összeroncította. Haldokolva szállították a kórházba.

— **Rablóbanda garázdálkodik a jugoszláv-magyar határon.** Bajáról jelentik: A jugoszláv-magyar határon levő Madaras község környékén a tél kezdete óta egy rablóbanda garázdálkodik, amely valóságos réme a környékbeli tanyáknak. A rablóbanda legutóbb megtámadta Hódi János tanyáját, Hódi azonban vadászfegyverével az egyik rablót lelőtte, mire a többiek elmenekültek. A csendőrség erélyes nyomozást indított. Az a gyanu, hogy az elmenekült banda tagjai jugoszláv területre szöktek.

— **A szubotici zenész-egyesület közgyűlése.** A szubotici zenészek egyesülete január 17-én délután öt órakor közgyűlést tart a Páris nagyvendéglőben. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Háromhavi fogházra ítél tolvaj.** Noviszadról jelentik: Bilics Ferenc dalmát származású uccai árust a múlt év október 15-én tiltott fegyverviselésért elzárásra ítéltek. Bilics a fogházban megbetegedett s ezért kórházba szállították, ahonnan azonban megszökött, miután az egyik kórházi beteg ruháit ellopta. A noviszadi törvényszék csütörtökön tárgyalta ezt az ügyet és Bilicset három havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **A háboru idején lelőtt német repülőgépet találtak egy franciaországi erdőben.** Párisból jelentik: A Saint Pierre-Vaast erdőben, nem messze attól a helytől, ahol a múlt héten erdőirtás közben a favágók egy sűrű helyen megtalálták egy lelőtt francia katonai repülőgép roncsait és a romok alatt két francia hadirepülő csontvázát, tegnap ugyanilyen leletre bukkantak. A megtalált hadirepülőgép ezuttal azonban német és biztos jelek vannak rá, hogy nem motorhiba miatt zuhant le, hanem lelőtték az elhárító francia ágyuk. A német hadirepülőgép romjai alatt mélyen a földbe nyomva megtalálták a német hadirepülő csontvázát.

— **Becsületos megtaláló.** Bécsből jelentik: *Senders Tini*, a bécsi Burgszínház ismert művésznője egy bérautóban felejtette táskáját és benne kétszázmillió korona értékű ékszerét. Az autótaxiban ülő következő utas, egy magánhivatalnok, megtalálta a táskát és az ékszereket hiánytalanul visszaadta. A becsületos megtaláló 50 millió korona jutalomban részesült.

— **Az „Elvált asszony“ kilencedszer.** Vasárnap délután 3 órai kezdettel a *Tipograf SC* nagy sikert aratott műkedvelő operett együttese megismétli az „Elvált asszony“ c. operettet. A főszerepeket *Reiter Ilonka*, *Rackó Iluska*, *Szenderovics Böske* és *Andor Imre* játszik. — Jegyek elővételeiben kaphatók a Sági-féle fűszer- és csemegekerekedésben.

— **Lord Landsdowne, az „antant apja“, nyolcvan éves.** Londonból jelentik: Szerdán ünnepelte lord Landsdowne nyolcvanadik születésnapját. Ebből az alkalomból a *Times* vezetőhelyen emlékszik meg az „antant apja“-nak és az angol-japán szerződés megteremtőjének érdemeiről. Kifejti, hogy azok a különös javaslatok, amelyeket II. Vilmos császár az angol külügyminiszternek tett és amelyek Nagy-Britanniát megfosztották volna az egyensúly biztonságától, kötelességévé tették Angliának, hogy szorosabban csatlakozzék Franciaországhoz. Így jött létre az antant, de eredetileg nem volt szövetség, sem politikai érdekközösség, amit az is bizonyított, hogy gróf *Wolff-Metternich* nagykövet közvetlenül az antant megkötése után azt mondta lord Landsdownenak: „Nagy kár, hogy Anglia nem kötött hasonló megállapodást Németországgal!“ — Erre lord Landsdowne azt válaszolta, hogy amennyiben hasonló alkalom adódott volna, a brit kormány hasonló utat követett volna és a nehézségeket igyekezett volna szerződésekkel elhárítani.

— **Üngyilkossági kísérlet.** Szentáról jelentik: Zöldi Károly molli földműves üngyilkossági szándékából beretvával elvágta a nyakát. Hozzá tartozói nyomában orvost hívtak, aki bekötözte sebeit. Állapota súlyos. Tettét családi perpatvar miatt követte el.

— **Meggyilkolták a szóifai rendőrnőket.** Szófiából jelentik: *Stefanov* rendőrnőket meggyilkolták. A rendőrség nyomozást indított a gyilkosok kézrekerítésére.

— **Becskereki ékszerészek vásárolták meg Perics Marinkó aranyait.** Ezen a címen megjelent cikkünkkel kapcsolatban Spira Hermann becskereki ékszerész annak közlését kéri, hogy Perics Marinkó büntetésétől vásárolt ugyan nyolc gram tört aranyat, összesen háromszáz dinár értékben, veje pedig, a kinek önálló ékszerész üzlete van, négy dukát aranyat, de sem ő, sem veje nem tudták, hogy az arany rabolt holmi és hogy az eladó összeköttetésben áll Perics Marinkó bandájával.

Interpelláció a gyilkos Lederer reaktiválása miatt

Prónay Pált beidéztek a rendőrségre

Budapestről jelentik: *Meskó Zoltán* nemzetgyűlési képviselő interpellációt jegyzett be a honvédelmi miniszterhez arról, hogy a *gyilkos Lederer Gusztáv milyen módon került vissza a tényleges tiszti szolgálatba.* Meskó interpellációjáról, a melyet szerdán terjeszt a nemzetgyűlés elé, a következőket mondotta:

— Fel fogom hívni a honvédelmi minisztert, nyilatkozzék arról, hogy mi tette indokolttá a Tölgyfa-uccai gyilkosság tettesének, Lederer Gusztávnak, az aktív tiszti állományba való visszahelyezését, akkor, amikor érdemes hivatásos, katonai akadémiát végzett tisztnek helyeznek átmeneti viszonyba és nyugállományba. Felvilágosítást kérek a minisztertől arról is, miként volt lehetséges, hogy egy aktív tiszti házasságát engedélyezték egy kávéházi felírónóval. Közismert tény ugyanis, hogy eddig a katonatisztek házasságát igen szigorú szabályok szerint bírálták el és az illetékes tényezők fokozott figyelmet fordítottak arra, hogy a tiszti állás becsülete minden körülmények között megóvassék. Megkérdem a minisztertől, nem látja-e ebben a házasságban a tiszti állás és a hadsereg tekintélyének súlyos megsértését?

Nem tudják megállapítani Lederer né leánynevét

A budapesti rendőrség csütörtökön megkapta a bécsi és a pozsonyi rendőrségektől azokat a bejelentőlapokat, amelyeket Lederer né leánykorában használt. *Tizenkét bejelentőlap közül egy sem egyezik teljesen, még a neve sem egyezik mindegyiken.* Leggyakrabban *Schwarcz Mária* néven szerepelt és most a rendőrségen is azt vallotta,

hogy leánykorában így hívták, de a házassági meghívójában például *Marie Stein von Regensburg bárónő* nevet használta.

Lederer amnesztiát kapott régebbi gyilkosságáért

A rendőrség azoknak a bűncselekményeknek nyomozását, amelyeket Lederer Gusztáv mint a Prónay-különítmény tagja a kommunizmus bukása után elkövetett, abbahagyta, mert ezekre a kormányzó már amnesztiát adott.

Csütörtökön délelőtt megjelent a főkapitányságon gróf *Batthyány Sándor* sopron-környéki nagybirtokos és *Kovács Gyula*, az egyik nyugatmagyarországi grófi birtok intézője, akik bejelentették, hogy pontos adataik szerint Lederer Gusztáv és felesége a nyugatmagyarországi fekeles idején a két birtok kastélyában tartózkodott. A kastély tulajdonosai elmondták, hogy a személyné előadása szerint a Prónay-különítmény tisztjei Lederer vezetésével vasuton és autón ládáiban szállították el a kastély feltört szekrényeiből a lehrneműt, ruhaneműt, szőnyegeket, nappelit, sőt még bútordarabok is lelkerültek az autókra. Ebben az ügyben dr. *Vogel József* rendőrkapitány beidézte Prónay Pált a főkapitányságra és megkezdte kihallgatását.

A *Gelb M. és fia* bútorkereskedő-cég, amelynek a titokzatos módon meggyilkolt *Boros István* üzletvezetője volt, értesítette a főkapitányságot, hogy az eltűnt *Boros összeköttetésben áll Lederer Gusztávval.* Ez a körülmény nagymértékben alátámasztja azt a gyanút, hogy a Boros-gyilkosságot is Lederer követte el a Prónay-különítmény néhány más tisztjének társaságában.

— **Kinevezések.** Szentáról jelentik: A közoktatásügyi minisztérium *Plestity Vladimír* a szentai főgimnáziumba zene tanárnak nevezte ki. — A belügyminisztérium *Nikolics Mifán* szentai városi főjegyzőt *Topolára* helyezte át és helyébe *Simity Iván* volt főszolgabíró nevezte ki főjegyzőnek. — *Gavanszki Iván* volt rendőrségi fogalmazót a belügyminisztérium Sztarakanizsára rendőrkapitánynak nevezte ki.

— **Sztarakanizsa és az agrárreform.** Szentáról jelentik: Az agrárreform hivatal legutóbb elvette Sztarakanizsa városnak még le nem foglalt földjeit és ezáltal a várost teljesen megfosztotta földművelési bázisától. Sztarakanizsa város tanácsa memorandummal fordult az agrárreform minisztériumhoz, hogy legalább kétszáz hold földet oldjanak fel az agrárreform alól.

— **De Selves lett ismét a francia szenatus elnöke.** Párisból jelentik: A szenatus csütörtöki ülésén 167 szavazattal ismét De Selvest választotta elnökévé.

— **Vád alá helyezték Lendvai-Léhner ceglédi beszéde miatt.** Budapestről jelentik: *Lendvai-Lehner István* nemzetgyűlési képviselő megválasztása előtt Cegléden kortesheszédet mondott. A beszéd miatt a kecskeméti ügyészség rágalmozás és becsületsértés címén vádiratot adott Lendvai-Lehner ellen. A kecskeméti törvényszék vád tanácsa Daróczy tanácselnök elnökletével csütörtökön délelőtt foglalkozott a vádirattal. Lendvai-Lehner István nem jelent meg a vádtanács csütörtöki tárgyalásán, nem is képviseltette magát. A vádtanács Lendvai-Lehner Istvánt vád alá helyezte.

— **Dr. Wilhelm Imréné temetése.** Csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett dr. *Wilhelm Imre* főorvos feleségét született *Szalay Stefán*. A temetésen dr. *Gerson József* főrabbi mondott búcsuztatót és a templomi énekkar gyászadalokat énekelt. A korán sirbaszállt szuboticei uriaszonyt nagyszámú gyászoló közönség kísérte utolsó útjára.

— **A zsidó Patronázs-Egyesület bálja.** A szuboticei zsidó Patronázs-Egyesület január 17-én, szombat este nyolc órai kezdettel a Bányász-szállóban műsoros bakfisbálat rendez. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A Juda Makkabi álarcosbálja.** A noviszadi Juda Makkabi c. hó 31-én álarcos bálat rendez.

— **A Bánáti Közművelődési Egyesület felolvasó ülése.** Becskerekről jelentik: A Bánáti Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt a Kaszinóban ülést tart, amely alkalommal dr. *Kuzin János* orvos »Az egészségről« tart felolvasást.

— **Jegyzői kinevezés.** A belügyminiszter *Malagurszky Ferenc* volt páceséri jegyzőt Szvetozár-Militicsre községi jegyzővé nevezte ki.

— **Dr. Schilling Endre ügyvédi irodáját Budapest V. ker. Nádor-utca 13. l. em. 7a alá helyezte át.**

— **Egy artistanő vakmerő ugrása.** Berlinből jelentik: Egy *Mortis* nevű artistanő fogadásból leugrott a berlini régi városháza tornyáról husz méter magasságból. Az artistanőnek semmi baja nem történt és így megúrtta a fogadást.

— **Betiltott nagyváradi magyar újság.** Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad Friss Újságot három hónapra betiltották, mert egyik cikkében azt a kifejezést használta hogy »Csonka-Magyarország«.

— **Postapalotát építenek Sztarakanizsán.** Szentáról jelentik: A sztarakanizsai postahivatalnak harminckét hold földje volt, amelyet most 840.000 dinárért eladtak. A föld vételárából a sztarakanizsai postapalotát fogják felépíteni.

— **A friedrichshafeni Zeppelin-művek Milánóba kerülnek?** Rómából jelentik: A »Tribuna« berlini tudósítója úgy értesül, hogy a friedrichshafeni Zeppelin-művek és az olasz kormány között tárgyalások folynak, hogy a friedrichshafeni és berlini telepet a Milánó melletti cisimelloi repülőtérre helyezték át. Ezzel el volna kerülhető annak a szükségessége, hogy a telepet el kelljen pusztítani.

— **Megkezdtek az adókiutéseket Sztarakanizsán, Horgoson és Martonoson.** Szentáról jelentik: Az adókiutébizottságok január 12-ikén kezdték meg a jövedelmi-, vagyoni- és hadinyeréssegadó kiutését Sztarakanizsán, Horgoson és Martonoson.

— **Milánóban a köd miatt szünetel a kocsiforgalom.** Rómából jelentik: Milánót és környékét nagy ködfelhők borították el. Csütörtök délelőtt a város olyan sötétségbe borult, hogy a közlekedést teljesen be kellett szüntetni.

— **Határozás.** *Merkel Péter* földbirtokos hatvanöt éves korában hosszas szenvedés után Szubotícán meghalt. A közbeesésben álló öregurat nagy rokonságra gyászolja. Temetése csütörtök délután folyt le nagy részvét mellett.

— **Jó alkalom.** 12 darab eredeti perzsa szőnyeg, kiseri és nagy, melyek a szállítmányból kiváltképpen megmaradtak, eladók Halbróhr és Társa szállítócégnél Szubotícán, ahol azok szerdától szombattig megtekinthetők.

— **A szuboticei zsidó patronázs egyesület a gyermek otthona javára január 17-én, szombaton esti 8 órai kezdettel a Bányász-szálloda termeiben műsoros bakfisbálat rendez.**

— **A távolbalató rádió.** A nyugaton hihetetlen arányokban elterjedt rádió eljuttatta a vidékhez a városok zenei kulturáját s most ez a másik várt megoldás — a mozgó képjelenteknek rádió útján való távolba vitése is — hatalmas lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz. Közel vagyunk ahhoz, hogy Páris, London, vagy Newyork operaelőadásait szobánkba vitelve láthatjuk is, nemcsak hallhatjuk, vagy teljes színpompájában élvezhetjük például a nizzai virágkorzó, a lóversenyeken és diva-revüikön hullámzó káprázatos toalettet s egyáltalán nyugati kulturéletnek azokat a jelenségeit, ahol egy-egy fényrádió feladóállomást állít fel az élmes vállalkozás. Egy fiatal vác mérnök — *Tihanyi Kálmán* — hosszas tanulmányozással és laboratóriumi kísérleteivel kereste a probléma nyitját. Elvetve elődeinek kilátástalan kísérletezeit, teljesen új és egészséges, egyszerű alapot talált egy optikai jelenség felfedezésével. Ezzel a mozgó képjelentek nem feketén árnyaltan, hanem természetes színeikben vetíthetők át rádióval. Ugyanez a felfedezés alkalmazható a természetes színű filmek előállítására is.

— **Dr. Klein Endre** szülész és nőgyógyász specialista, a berlini és a giesseni tud. egyetem nőgyógyászati klinikájának volt asszisztense, rendel Szubotica, Senčanski (Zenta) put 12. Tel. 236. 9087

— **Csakis »Kolic« nemes likőrei a legjobbak.**

— **Roth Olga** kozmetikai intézetében, Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Ponciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlesztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, maffoltok végleges eltávolítása kaphatók saját készítményü. Kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfelhéltő- és szeplőkenőcsök stb.

SPORT

Népes mezőny indul a Sand birkozóversenyén

A Sand országos birkozóversenye, amelyet, mint már jelentettük, január 18-án, vasárnap rendez meg a Katholikus Legényegylet helyiségében, a szezon legkiemelkedőbb sporteseményének ígérkezik. A versenyre eddig Novisadról, Somborból és Beeskerekről, a Vajdaság e három sportcentrumából érkeztek tömeges nevezések, de résztvesz a mítingen néhány sentai és zagrebi birkozó is, köztük a nemzetközi viszonylatban elsőrangú légsúly-birkozó Garai (Croatia), aki mint ismeretes, a sombori versenyen győzött Hoffmann (Novisad) és Goldstein (Sand) ellenében. A krekkek közül biztos induló az olimpikon Grbics (Somb. Amateur), Heck (Somb. Amateur), Wiesnecker (J. Makkabi), Kohn (J. Makkabi), Belanovics NAK, akikkel szemben a rendező egyesületből Kincses, Szabó és Goldstein, a Ferrum részéről pedig Fénzes küzdenek meg a siker reményével.

A verseny minden súlycsoportjában érdekes küzdelmek lesznek. A légsúlyban Garai elsőségét a kitűnő technikájú Hoffmann és az erőben és tudásban is megerősödött Goldstein teheti vitásá. A nehézsúlyban a sombori Heck ellen Szabó (Sand) indul, aki, ha az előmérkőzések tulságosan igénybe nem veszik, pompás technikájával talán győzedelmeskedni tud a sombori favorit szívósságán és nagyobb testi erején. A könnyűsúlyban Wiesnecker, Kohn és Belanovics közt dől el a bajnokság sorsa, míg a kisközép csoportban Grbics és Kincses párharcra dönti el a sokat vitatott elsőséget. A nagyközépsúlyban Meer (Sombor) győzelme valószínű, a nehézsúlyban pedig Kiss (Ferrum) szerkezheti meg legbiztosabban a bajnokságot.

A verseny előmérkőzéseit délelőtt bonyolítják le, a döntőkre este kerül a sor.

Pataki lemondott. Budapestről jelentik: A magyar labdarúgó szövetségnek Pataki FTC bejelentette, hogy nem vehet részt a válogatott csapat spanyol túráján, mert üzletileg el van foglalva. A válogató-bizottság tudomásul vette Pataki lemondását és úgy döntött, hogy az első tartaléknak jelölt Kautsky, a Törekyés játékos, szerepel majd Sevillában Budapest csapata támadó sorának középpontjában. A magyar válogatott csapat esütörtökön utazik el Milánóba.

Lissabon:

Szombathelyi AK—Viktória 2:1. A magyar csapat a revánsmérkőzést is megnyerte. A gólokat Holzbauer lötte.

Orth játszik Milánóban. Budapestről jelentik: Orth, aki mint ismeretes, a nürnbergi mérkőzésen izomhúzódást szenvedett, hazaérkezésekor kijelentette, hogy csak az esetben játszhatik Milánóban, ha a lábsérülése meggyógyul. Az MLSz. válogató bizottságának szerda este Orth bejelentette, hogy ugyan nem teljesen fitt, de azért, amennyiben a szövetség szerepeltetni óhajtja, kész az olaszok elleni mérkőzésen résztvenni. A magyar csapat az eredeti összetételben játszik Milánóban.

A magyar ellenzék kitart a passzivitás mellett
A demokratikus pártszövetség határozata

Budapestről jelentik: A demokratikus pártszövetség esütörtök este hét órakor Szilágyi Lajos elnökletével nagyszabású gyűlést tartott a Központi Demokrata Kör helyiségében. A gyűlésen Szilágyi Lajos, Vázsonyi Vilmos, Nagy Vince és Farkas István erélyes hangon visszautasították Bethlen miniszterneknek támogatását, amelyet az ellenzék ellen az Emberi Jogok Ligájának gyűlésén elfogadott határozat miatt intéztek.

Az ellenzék szónokai rámutattak arra, hogy ugyanakkor, amikor a jobboldali politikusok a fehér forradalmi elemekkel nyíltan állandó összeköttetést tartanak fenn, a liberális elemeknek megtiltják, hogy érintkezzenek olyan demokratikus alakulatokkal, amely a demokráciáért és az emberi szabadságjogokért küzd.

A gyűlés szónokai élesen támadták

Bethlen miniszterelnök kétszínű politikáját és a demokratikus pártszövetség elhatározta, hogy mindaddig fenntartja a passzivitást, amíg a kormány nem biztosítja az általános titkok választójogot.

A demokratikus pártszövetség ülése után a Kelenföld-lágymányosi polgári kör társasvacsorát rendezett, amelyen a liberális ellenzéki blokk vezeterei több pohárköszöntőt mondtak és hangsúlyozták, hogy szívesen mennek a nép elé általános titkos választójog alapján tartott választásokon, mert tudják, hogy a tömegek mögöttük állnak. Vázsonyi Vilmos beszédében rámutatott arra, hogy Bethlen azért nem meri a titkos szavazást megvalósítani, mert a legutóbbi példák — így a miskolci választás eredménye — megmutatták, hogy ott, ahol titkos a szavazás, a kormány ellen nyilatkozik meg a polgárság.

KÖZGAZDASÁG

Közlekedésügy és bürokrácia

Miért nincs közvetlen vasúti összeköttetés a Bánát és Magyarország között?

Beeskerekről jelentik: A vajdasági kereskedők decemberi deputációzásának egyetlen pozitív eredménye eddig mindössze a Budapesttel való telefonforgalom megnyitása volt. A vagonhiány — amely pedig a kereskedők súlyos sérelme — és a bánáti közlekedés megjavítására azonban mindeddig semmi sem történt. A vagonhiány megszüntetése olyan anyagi nehézségekbe ütközik, amelyek leküzdése valóban nem történhetik meg egyik napról a másikra, így a késedelmeskedést ezen a téren még meg lehetne érteni, semmi sem indokolja, hogy a teljesen jókarban levő kisküna—szegedi, vagy szerb-keresztur—szegedi vasutvonalakat miért nem nyithatják meg.

Ebbe az indokolatlan huzavonába érdekesen világít bele a külügyminisztériumnak a bánáti Kereskedelmi és Iparkamarához néhány nappal ezelőtt küldött leirata, amely szomorú példája annak, hogy miképpen vész el egy ország rész közgazdasági életének égetően sürgős szüksége a bürokrácia utvesztőiben.

A deputációzó kereskedőknek ugyanis a vasutügyi minisztériumban, miután ott mindent megígértek, azt a tanácsot adták, hogy a külügyminisztériumot is keressék fel. A kereskedők el is mentek a külügyminisztériumba és elsősorban azt kérték, hogy a külügyminiszter diplomáciai úton szerezze meg a magyar kormány hozzájárulását az új vonal megnyitásához, másodsorban pedig azt, hogy hivatalosan kérjenek információt arról, hogy a vasutvonal első magyar állomásán, Szőregen, van-e magyar vámhivatal. A deputációzással egyidőben a bánáti Kereskedelmi és Iparkamara ilyen értelemben beadványt is intézett a külügyminisztériumhoz.

Erre a beadványra válaszolt most a külügyminisztérium körülbelül a következőkben: A minisztérium ugy látja, hogy kamarát nem annyira a szőregi vámhivatal érdekli, hanem a keresztur—szőregi vasutvonal megnyitása, amely azonban a vasutügyi minisztérium hatáskörébe tartozik és így a külügyi-

minisztérium csak a vasutügyi minisztérium kezdeményezésére járhat el ebben a kérdésben. Azt egyébként megállapítja a minisztérium, hogy Kereszturon — tehát Jugoszláv részről — van másodosztályú vámhivatal.

Kétségtelen tehát, hogy a vasutvonalak megnyitása ügyében mindeddig semmi sem történt és a kamara nem tehetett egyebet, mint hogy most már távirati úton hívta föl egyszerre a kereskedelmi-, vasutügyi- és a külügyminisztériumot, hogy a túlterhelt subotica—kelebiai vonal mellett egy új vonal megnyitása az egész Vajdaságnak de különösen a Bánátnak létérdeke és fölkérte a három minisztériumot, hogy egyöntetűen járjanak el ebben a kérdésben, hogy az új exportvonalat mielőbb megnyissák.

A beeskereki kereskedelmi és iparkamara táviratot intézett a beogradi vasutügyi konferenciához. A táviratban kéri, hogy mielőbb nyissák meg az új vasúti vonalakat.

Új tőzsdeszokványok a noviszádi tőzsdén. Noviszadról jelentik: A zagrebi tőzsdetitkárság a noviszádi tőzsdéhez áttette a ponyvákra és zsákokra vonatkozó szokványtervezetet, amelynek megvitására a noviszádi tőzsde titkársága széleskörű ankétot fog egybehívni. A ponyva- és zsáküzlet eddig sem a zagrebi sem a noviszádi tőzsdén nem voltak összefoglalva.

Új ipartestület. Ernesztovó bánáti község hat tagú küldöttsége azt kérte a veliki-beeskereki kereskedelmi- és iparkamarától, hogy Ernesztovón, ahol majdnem 80 önálló iparos lakik, engedélyezze ipartestület felállítását. A kamara megígérte a kérelem teljesítését.

A noviszádi tőzsdeigazgatóság ülése. Noviszadról jelentik: A noviszádi tőzsde igazgatósága január 22-én esütörtökön tartja ezidén első rendes ülését, amelynek napirendjén a többek közt a zsák- és ponyvára, a bőr- és szűcsárúkra vonatkozó különleges szokványok megállapítása szerepel. A tőzsde igazgatósága dr. Borota Braniszlávtól, a tőzsde jogügyi titkárától ezen ülésekből kijelölőlag, külföldi tanulmányutra fogja küldeni, hogy Bécsben, Budapesten és Bratiszlaván tanulmányozza az ottani tőzsdebirósági intézményeket.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. január 15.

Prága deviza 55.5550, valuta 54.5055.
Berlin deviza 683.50—685.50, valuta 681—685.
Bécs deviza 1145—1149, valuta 1137—1143.
Trieszt 39.25—39.35
Newyork 164.

Zürich, jan. 15. Zárlat: Beograd 8.50, Newyork 519 háromnyolcad, London 24.8650, Páris 27.18, Brüsszel 25.97, Milánó 21.40, Amsterdam 209.70, Berlin 123 ötnyelcad, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.5750, Varsó 100, Budapest 71.75, Bukarest 2.65.

Beograd, jan. 15. Zárlat: Páris 330—331.50, London 295—295.90, Newyork 61.70—61.75, Genf 1189—1190, Prága 180—185, Milánó 285.70, Brüsszel 314, Amsterdam 24.80—24.90, Berlin 14.65, Bécs 0.00869—0.00870, Budapest 0.00860, Bukarest 31.75—32.

Noviszádi terménytőzsde, jan. 15. A forgalom esekély, az irányzat buzában és tengeriben szilárd. Irányárak: Buza, bácskai 75—76 kg-os 430 dinár, bánáti 300 dinár. Tengeri bácskai 190 dinár, januárra 195 dinár, februárra 200 dinár, bánáti 195 dinár, márciusi 200 dinár, szerémi 195 dinár, januári 195 dinár, februári 200 dinár. Liszt 0-ás GG. 620 dinár, 0-ás G. 615 dinár, 2-es 550 dinár, 8-as 214 dinár. Korpa papirzákban 165 dinár.

Budapesti terménytőzsde, jan. 15. A gabonátőzsde nyitáskor gyengén tartott, lanyhaságra hajló. Már tegnap, a hivatalos forgalom lecsengetése után, elgyengült az irányzat és két és fél-öt-ezer koronával alacsonyabban is lehetett búzát kötni.

Nyitáskor 600.000 koronát kérnek a tisztavideki búzáért, 590—592.500 koronás pénzajánlat van rá.

A rozs is egy árnyalattal gyengébb: 480—482.500 koronás árukinálattal szemben 475—477.500 koronás pénzajánlat van rá.

A takarmánycikkek piacán egyedül a tengeri szilárd.

Chikagói gabonátőzsde, jan. 15. Buza májusra 184.625, Buza júliusra 156.125, Buza szeptemberre 146.25, Tengeri májusra 152, Tengeri júliusra 132.5, Tengeri szeptemberre 132.625, Zab májusra 61.75, Zab júliusra 61.75, Zab szeptemberre 59, Rózsa májusra 150.375, Rózsa júliusra 139.

Newyorki gabonátőzsde, jan. 15. Buza őszi vörös 212.5, Buza őszi kemény 198, Tengeri 144.5, Liszt sp. w. cl. 850—925. Az irányzat buzánál alig tartott, tengerinél tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszádi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 76 (+4), Bogojevó 126 (+2), Vukovár 72 (+4), Palánka 79 (+4), Novisad 53 (+3), Zemun 17 (+3), Szmederevo 128 (+4), Orsova 70 (+4). Dráva: Maribor 31 (-2), Zakanj -136 (-), Donji Miholjac 17 (-3). Száva: Zagreb -66 (-4), Jasenovac 180 (-22), Bród 179 (-11), Mitrovica 164 (+7), Beograd -52 (-8). Tisza: Senta -114 (-), Bece -124 (+2), Títel 24 (+6).

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel
a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI

5125

A szent tövis legendája

Irtó: Szomorj Dezső

Ezekben a régi időkben, amikor gyakran jöttek zarándokok és kegyes barátok a Szentföldről hazafelé, a berzetei kastélyban Bernay Krisztián élt magányosan Klári leányával, aki amolyan magasárnőtt hajadon volt, látszólag sovány, holott titokban telisded huszal, a gyönyörű formáiban. De olyan sápadt volt szegény, hogy az borzasztó, és esténként a szellős terasz oszlopának dőlve, a nagy távlatok előtt, hegyek, szirtetek és kék ködök előtt a végtelenben, mindig csak sirt és csak sirt a bosszu arcának könnybeázásával és az orra alatt egy rézsutos kis piros gilisztával, ami a szája volt.

Az öreg Krisztián, a kőoszlopok között és a sok egérrel s patkányal az éléskamrájában, nem igen volt már vidám ember akkor, s le sem szállhatott már alkonyatkor az erdős útszélékre buszszomorú vásárosok közé, hogy egy kicsit megcibálja s megdézsmálja őket, mert a combja már nem bírta a nyeret s az alsó lábszárait is inkább pólyában hordta, olyan csúszos volt szegény. A lányát sem igen kérdezte, hová sirt el a világba, holott busult miatta s úgy nézte a könnyeit, elesodálkozva s szóltan, mint aki soha nem sirt életében s nem ontott egy fia könnyet még gyerekkorában sem.

De egy este, mégis, amint jött fel az udvarból két vastag bot és két nyurga agár között aki morgott, egy csöndes árny követte a falak mentén s a tornácot át a mécses irányában, mely a küszöb fölött, egy vasláncot lógott.

Egy másik mécses a szobában, a kék lángja remegésével Klári előtt égett az asztalon, mint egy kék lepke aki leszállt az asztalra, mint egy kertbe.

— Itt van Perényi! — mondta az öreg s egy nyaláb fát tett a tűzre. — Itt van Perényi Galileából, — ismételte s még rakott a tűzre. A két agár legott elnyult a kandalló előtt, Krisztián is leült oda közéjük. — Ugy jött a hegyeken át, a hegyeken át, — s még egyszer mondta — a hegyeken át! S a lábát nyomkodva, egy nagyot sóhajtott a hegyekre, messze, magasra, főlshajtott a hegyekre s aztán elaludt a széken, mint egy dísz tárgy a két agárral s egy sercegő fatuskóval ami ég.

A leány felpislantott a kék mécses mellől, a nagy szobában.

— Te vagy az a Perényi Galileából? — kérdezte meglepődve. Mert csak egy olyan kolduló barát volt, rongyos csuhás és fáradt, amelyet sokat látott a fenyőerdőkben erre. Csak éppen hogy fiatal volt, és alázatos volt, olyan alázatos, hogy beszélni is alig mert. Csak lassanként térdre roskadt s a két kariát kitárta mint egy szent.

Az asztal mellől akkor, elnyult testével fekete bársonyban, a leány feléje hajlott.

— Valami jó hírnökség ez? — szólott.

De az öreg horkolt a tűz mellett, az agarak szuszogtak s a barát nem felelt. S akkor még közelebb hajolt hozzá, szízi sápadtan, egészen a szeméhez.

— Te nem tudod, milyen boldogtalan vagyok, — mondta egyszerűen és sirt. — Attól vagyok boldogtalan, hogy ilyen magányos vagyok és üres a szívem. — ezt mondta még és még jobban sirt. S akkor a barát, egyszerre csak, egészen elébe hullott és a homloka a padlózatot, két vékony selyemtopánthoz ért.

— Én elmentem a Bethániáig, — dadogta, — a szent falvakon át, Cédron völgyén végig, Krisztus fájdalma után! A földön csuszva mint az állat, a fogammal ástam a követ, hogy megtaláljam a lába nyomát, mert a körömöm vérig tört le már!

— Oh, mondd csak! mondd csak! — hebegte a lány.

— Vári! — suttogta elragadtatva s valami marcangoló titokra készült, elfult hangján, hogy bevallja. — Egy hajnalban végre, Getisamane táján, egy fügefű gyökerén a mélyben, egy fővist lettem a szent koszorúból, — harsogta felzokogva! És remegőn leoldott a csulája szegélyén, egy hosszú, száraz akác-fővist.

És akkor csak egy pillanat volt amint nyult utána a fehér kezével, amint leste, várta, amint elkapta végre, egy kis sikollyal mint a madár, a hangtalan szája sóhajával, amelyen a fogak éle látszott. S alig egy kevés vére serkent, mikor a fának tapadva, magába szurta a felszaggatott barátját.

Akik nem akarnak kijönni az örültek házából

Egy beteg vallomása tizenhét betegesztendőről

— Budapesti levél —

A szanálással kapcsolatos törvények és rendelkezések egyik érdekessége, hogy nem felejtkeztek meg az elme-gyógyintézetek és azok lakóinak szanálásáról sem. Hivatalos intézkedések történtek, amelyek arra vonatkoznak, hogy a két nagy budapesti elme-gyógyintézet, Lipótmező és Angyalföld, igyekezzenek lehetőleg tehermentesíteni és küldjék el mindazokat a betegeket, akiket a társadalom nagyobbok vesélyeztetése nélkül el lehet küldeni.

Hogy mennyire nem képesek az elme-gyógyintézetben hosszú időt eltöltött betegek manapság kellően elhelyezkedni a külső világban, mindennél jobban bizonyítja az a tény, hogy az elme-gyógyintézetektől gyógyultan távozó betegek nagyon nagy percentje kerül oda rövid idő múlva vissza. Akár mint visszacsúszó beteg, akár mint éhező, de rövid idő múltán ismét a biztos fedelelet nyújtó intézet kapuján kopog az, aki éveket töltött már ott el és hozzászokott ahhoz, hogy tulajdonképpen neki, mint jóviseletű és szorgalmas betegnek sem bántódása nem esik, sem pedig nem kell a megélhetéséért harcolnia. Így ezek a betegek, amikor tudomást szereztek arról, hogy arra vannak itélve, hogy elhagyják az elme-gyógyintézetet, valóságosan rosszul érezték magukat a hírtől és valamennyien kéréssel fordultak az intézetek vezetőihez, hogy tartásuk őket továbbra is bent az intézetekben.

*

Az egyik nagy budapesti elme-gyógyintézetben lakik I. L. Most harmincyolc éves és amikor bekerült az intézet szürke falai közé, még nem volt huszonegy. Tizenhét esztendeje az örültek háza jelentett számára otthon, biztonságot, fedelelet, ételt és tizenhét év alatt még sem vadult el az emberi társadalomtól.

— Nem tudom, hogy történt, — meséli — de bizonyos, hogyha anyagilag módomban volna rá, nagyon szívesen vetném magam bele az élet forgatagába. Szeretem a szépet, szeretem a színházat, könyveket is olvasni, mert az elmúlt tizenhét év alatt az állapotom soha egy percre sem volt változó: mindig olyan volt, mint most. Ha most elmebeteg vagyok, huszonegy éves koromban is az voltam és ha akkor nem voltam, most sem vagyok. Kérem szépen, aki azt hangoztatja, hogy nem örült, arra már gyanus szemmel néznek. Most mit mondjak én? Ha tudom, hogy elmebeteg vagyok, rögtön kész a diagnózis, ha meg én is azt állítom, hogy örült va-

gyok: miért ne higgyék el mások? Azt sem tudom, fiu vagyok-e vagy lány.

— Az apám mindig gyűlölt. Mesélik, hogy jó oka volt rá. Családi érdek be-lékényszerítette egy házasságba, amelyiktől irított teste-lelke és egy nővel kellett élnie, akit megvetett, lenézett és utált. Ebből a házasságból születtem én. Én még nem voltam huszonegy éves, amikor az apám megvizsgáltatott és imbecillitás címén örültek házába csukattott. És érteni nem jött senki. Öt év telt el, amíg az orvosaim végre figyelmeztettek arra, hogy én tulajdonképpen nem vagyok, sőt talán az intézetbe kerüléseimkor sem voltam elmebeteg és elküldöttek. Ekkoriban meghalt az anyám és megkaptam az anyai örökségemet. Nem volt nagyon sok vagyon, de elég volt arra, hogy elmenjek Budapestre és másutt próbáljak egzisztenciát alapítani. Párisba mentem.

— Nem voltam túlságosan életrevaló ember, azt hiszem ez már a családom baja. Ma sem tudnék senkivel versenyzni, még ha az életéről volna is szó, biztosan lemaradnék.

— Hazajöttem Pestre, de a sors, mint-ha csak lesett volna, hamarosan lecsapott rám. Megint elme-gyógyintézetbe kerültem, ennek most már több mint tizenegy éve és azóta el nem hagyhatom az intézetet, legfeljebb rövid időre és csak akkor, ha küldenek valahova. Mert tudják az orvosok is, tudja mindenki, hogy használható ember vagyok, ha feladatot tűznek elém. Csak az kell, hogy megmondják: hova menjek, elintézek mindent, akármilyen nehézségek kerülnek elém. De az is igaz, hogy nincs anynyi önállóságom, hogy magam mernék valamire vállalkozni. Nem olyan rettentés az, mint ahogy kívülről hinné az ember. Van ugyan cella, hidegzuhany, vízcselap, kénszerzubbony, de olyan ritkán kerül rá a sor, hogy az ember alig vesz róla tudomást.

Elgondolkozik, azután egyszerre kijelenti:

— Ahoz, hogy valaki tényleg megtudja, hogy milyen egy elme-gyógyintézet belső élete, bent kell élnie az intézetben. Legálább két napra jönnie be valaki, aki nek nem muszáj, hogy meglássa, mennyire nem rossz ott élni.

A lipótmezei intézetben 1200-nál több beteget ápolnak. Angyalföldön is 500 körül jár a létszám, az Új Szent János-kórházban, amely városi intézmény, szintén van 2-300 beteg, vagyis majdnem kétszerre tehető az elmebetegek száma Budapesten. Ezek között többszáz kerülne most ki az utcára és egé-

szen bizonyos, hogy vagy lopásra kény-szerűlme, vagy éhenhalna.

— Az intézeteknek sem érdekük, hogy ezeket az embereket elbocsássák. Akik így kikerülnének az utcára, azok közül valók, akik az intézetben is hasznosíthatók. Ők dolgoznak kertben, műhelyekben, ők végzik a ház körüli munkákat: mi lenne az intézetből, ha ők eltávoznának? Pénzért kellene megvenni mindazt, ami tőlük ingyen van és vég-eredményben a takarékoságra ráfizet-nének.

— Lehet, hogy annak, aki nem élt tizenhét évig ép ésszel az örültek házában, más lehet erről a véleménye, de én így látom a dolgot.

Majdnem ijedten pattant fel és bocsá-natképpen elmosolyodott:

— Látja, látja, már megint azt mondtam magamról, hogy józan vagyok. Su-lyos bizonyíték az örültségem mellett. Ugy-e, elmebetegnek tart? ...

*

I. L., aki tizenhét éve él az örültek házában és talán még további éveket kell ott lemorzsolnia, nagyon nyugodt ember. Tizenhét elme-gyógyintézetben eltöltött év nehezedik minden pillanatára. És mégis: az az egyetlen vágya, hogy — ott maradjon.

Cs. E.

Lysiform

Nélkülözhetetlen hölgyek részére!

MAGYAR
ÁLTALÁNOS
KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST

Ajánl

azonnali szállításra, franko bármely
vajdasági állomásra

tatai szenet

felsőgallai meszet

Vezérképviselőt

EISLER ÉS SIPOS SUBOTICA

Gummi fűzők 350 — dinártól

Haskötő és Gradhalter

orvosi rende ésre.

Hasfűző, Gyomorszorító, Melltartó,

Régi fűzőket divatosra átalakítok.

Virág Leontin Aleksandrova ulica 11.

Perzsa, smyrna és plüsszöngy
függönyök, szilontakarók, bamulatos
olcsó árakon
KRAUSZ ED-NÉL, NOVISAD

Minden kedden, csütörtökön,
szombaton, vasárnap és ün-
nepnapokon d. u. 5—7 óráig

zene
a
STEINER
cukrászdában
Subotica

Jelačićeva ul.

8

NYILTTÉR.

STOPEŠ:

Szerelmi élel a házasságban

című könyve végre teljes nyíltsággal tárgyalja mindazokat a kérdéseket, amel ek férfiak és nők százezrei előtt ismeretlenek voltak és amelyekről szülők, pedagógusok és barátok az egyes témák kényes, de tanál fogva, töveson értelmezett szégyenérzésből nem beszélnek, holott kötelesekük volna a fiatalabb nemzed ket mindezekrő fe vil gosítani és ő et fölő eseg zürzavaroktól, tévedésektől és kétségbeséstől megóvni. Csak a nyilt és tiszta igazság az egyedül helyes út ezeknek a kérdéseknak a tárgyalásánál. Stopes könyve az első helyet foglalja el ezen a teren a világirodalomban; mindkét nem kie gítésére szolgál és igazi szerencse A NŐNEK

Kapható: 322

Vig. Zsig. Sándor könyvkereskedésében Subotica

Ára portómentesen 60 dinár

STARA-KANJŽA VÁROS TANÁCSA.

7460—1924. szám.

Hirdetmény.

1925. évi január 20-án 10 óraker Stara Kanjžán a gazdasági tanácsnok irod jában nyilvános árlejtést tart irodai szükségletek árálítására:

30 liter fekete „Antracen“ tonta, kizárólag „Galusz“ több fajtájában is: 30 doboz toll 1/2—1/3 részben hegyes, gömbölyű és közönséges, 10 doboz legfinomabb karbon, 50 radirgummi, 12.000 iv írőgéppapír, 500 iv csomagolópapír, 400 iv finomabb ítatópapír, 10.000 db boríték fe írással, (14x21) 1000 drb. nagy boríték, 200 drb. Hardmuth iron (2), 100 drb. Hardmuth iron (3), 200 drb másolópapír, 14 drb. írőgépzalag 4x25 mm, 4x17 mm, a többi 13 mm., legfinomabb Reko d, 60 drb tollszár, 60 drb ceruzavédő Hardmuth, fin m, 500 iv vonalazott papír, 500 iv koncert papír, 10 db drótkapocs, 10 doboz rajzszeg, 60 üveg gummiarabikum, üvegenként 1 dl., 50 üveg bélyegzőtesék, 10 bélyegzővankos és 40 drb. falnaptár

legkésőbb f. évi február 1-i szállításra.

356 **Gazdasági tanácsnok.**

Meghívó

A subotikai orth. izr. hitközség elnöksége ez uton meghívja a „Meworak“ ifj. egyesület összes tagjait a f. hó 17-én, szombat d. u. 3 óraker az egyesület helyiségében megtartandó értekezletre.

TÜDŐBETEGEK MARSOK EZER MEGGYÓGYULT KÉRJE AZONNAL KÖNYVEMET AZ UJ TÁPLÁLKOZÁSI MŰVÉSZET

amelynek révén már sokan megmenekültek. Ez a táplálkozási módszer az eddigi életmod mehet alkalmazható és a bet gset a leggyorsabban legyőzi. Az éjjel az izadás és a köhögés megszűnik, a testsúly gyarapszik és a fokozatos elmeszesedés a betegséget lassankint megállítja

KOMOLY EMBEREK

akik hivatásszerűen foglalkoznak orvosi tudománnyal, megérősitik módszerem kívánságát azt szívesen alkalmazzák. Minél hamarabb megkezd i ezt a táplálkozási módot, annál jobb.

TELJESEN INGYEN

megkapja könyvem, amelyben sok érdekes tudnivalót talál. Minthogy kiadóm eg seben csak

10.000 INGYENPÉLDÁNYT

küld szét, írjon még ma, hogy Ön is azok közé a szerencsésék közé tartozzék, akik a könyvhez orz jutnak.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF BRUCHSALERSTRASSE 5. — ABT. 859.

HÁZ

főtören 6 szobás lakással szép üzleti helyiség berendezéssel családi viszonyok miatt eladó és azonnal beköltözhető

DJURO UMSTÄDTER

KNEŽEVI-VINOGRADI, BARANJA 339

MALOM BÉRBEADÓ VAGY ELADÓ

Boldogult Atanasijević tömeggondnokai bérbeadjak vagy eladják a következőket:

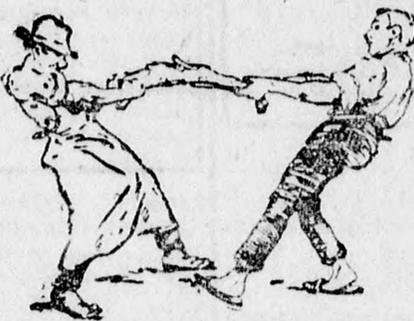
- 1) Automata gőzmalom Mladenovacban
- 2) Vágóhid és szalámigyár felszerelésel Mladenovacban.
- 3) Lakóház a malomhoz és vágóhidhoz tartozó többi mellékhelyiségekkel.

Felhivatnak az érdeklődők, hogy ajánlataikat február 1-ig nyújtsák be Acím Badosavljević kereskedő Mladenovacban vagy Mih. Dj. Finč az Eternitgyár képviselője Beograd, Karadjordjeva ul. 63. tömeggondnok uraknak 339

Deutsche Medizinische Wochenschrift

megrendelhető a jugoszláviai képviselőnél KURIR hírlapirodánál Subotican. Mutatvány-számot ingyen küldünk. 5

ELSZAKITHATATLAN

FÉRFI FEHÉRNEMŰ

Krausz Béla i Drugnál Subotica, Rudičeva ulica 3.

Férfi ing prima fehér 88 Dinár	Férfi ing szines 2 gallérral, prima minőség 95 Dinár
Frakk ingek, prima minőség 150 Dinár	Férfi alsónadrág prima 63 Dinár

Kemény- és puhagal-lérok, nyakkendők óriási választékban!

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Keresek február elsejei belépésre

fűszeres segédet

Jó erők küldjék be ajánlataikat:

FEUDLER JÓZSEF, Vel.-Bečkerek, Fő-utca 189

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám vadászati cikkek nagykereskedésben szerezhetik be

Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich Anciens Etablissement Pieper Lüttich Fabrique Nationale Lüttich I. P. Sauer Suhl H. Ogris Ferlach gyártmányu fegyverekben. Raktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben, s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyék ingyen Vilyanyörre berendezett modern puskaműves műhely elsőrangú külföldi fegyvermester vezetése alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást, brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat 6192

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőtében:

- „SHELL“ gépolaj
- „SHELL“ hengerolaj
- „SHELL“ padlóolaj
- „SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
- „SHELL“ bonzin
- „SHELL“ petroleum.

A dinár emelkedése folytán

műtrágya és rézgálic

nagyon olcsón szerezhető be

Lederer Leó cégnél Somborban

Hat új Milkó könyv

Most jelent meg! Most jelent meg!

- Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- A miniszter barátja (Mosolygó történetek)
- Spekuláné és társai (Egy Kötet vidámság)
- Asszonyok (Novellák és egyébek)
- Trók és könyvek (elbeszélések és tárcák)
- Baedeker írásából (Novellisztikus dolgok)

EGY-EGY KÖTET ÁRA 60 DINÁR

Megrendelhető a szerzőnél Subotica Zrinjski trg 28.

„ADAROS“

Nemzetközi Szállítványozási és Vámközvetítő Iroda Subotica

Távirateim: Adaros. Telefon 423. Vilsonova ul. 8.

Végez

mindennemű be-, kiviteli és transito vámközvetítést gyorsan, kulánsan és szakszerűen.

Olaszország, Csehszlovákia, Ausztria és Magyarország legnagyobb szállítóvállalataival közvetlen összeköttetés. Külföldi szállításoknál kérjen tőlünk árajánlatot.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Január 15—18 csütörtök-vasárnap
Szinházi udvarsági Gramont film
DARVAS LILY
művész nő legújabb alakítása
filmje
FRU-FRU
Mellhac és Helevy szimfonia
9 telv. Főszereplő Gina Palmari
Zenekísérettel!

Január 15—18 csütörtök-vasárnap
Látványos filmjétek
HERCZEG FERENC
Illusztrált írta Magdolna Kettős
élete c. regényének filmváltozata
AZ ARANY BORJU
dramai jelenetek 6 felvonásban
Főszereplő HENNY PORTEN
Zenekísérettel.

Korzó legközebbi attrakciója

Jókai Mór novellája: **Egy dolláros leány**

Főszereplők:

Loth Ila, Rajnai Gábor, Vendrey Ferenc

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg melléklendő.

Szanatóriumba sebészeti
ápolónő sűrűn keres-
tetik, szerb nyelvismeret-
tel. Műtősök előnyben. —
Ajánlatok: Szanatorium
Vardar, Skoplje. 303

Perfekt horvát-szerb,
magyar, német volt álla-
mi tisztviselő irodai vagy
más bizalmi állást keres.
Címeket »Perfekt 33« je-
ligére a kiadóba kér. 273

**Két és féleves
leányhoz**

kerestek idősebb,
gyakorlattal bíró nő.
Részletes ajánlatok
Wilhelm nyomda
címe **Bácska-Topolára**
küldendők 385

Mészegét keresek. Ki-
nek több évi gyakorlata
van. Fizetés megegyezés
szerint, azonkívül tisz-
tességes lakás és fűtés.
Király József, Senta. 219

Borbélysegéd és tanonc
felvétetik. Weinert, Zrini-
ski trg. 381

**Keresünk
azonnali belépésre
nőtlen
elektrotechnikust**

Postafiók 20.
Vinkovci.

Vidékre pénztárnoknőnek
vagy kávéházba felirónő-
nek elmenne intelligens
leány. Leveleket »Sűrű-
gős« jellegre a kiadóba
kér. 377

Fűszerkereskedő-segéd
kezdő állást keres. Cím:
Pál Gáspár, Hotel Natio-
nal, Beograd. 379

**„ATOM”
Subotica**

Samottanyag,
öntőhomok és
használt deszka
kapható.
9704

VÉTEL-ELADÁS

Zongorák, pianók csakis
elsőrendű gyártmányok,
12—18 havi részletfizetés-
re, 10 évi jótállással, nagy
választékban kaphatók
Raab Károly hangszerké-
szítőnél Somborban. Zon-
gorajavítást, hangolást el-
fogad helyben és vidéken,
melyet szakképzett nyv-
káisaival végeztet. 8545

Eladó malom Baisa mel-
lett, két hold földön lévő,
buzaörlésre is. Magános
motor, három járáttal,
három lakópilléttel együtt.
Tóth Mihály, Baisa, Bács-
ka. 220

KISS ZÁLOGINTEZETE

mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból visz-
szamaradt cirka 500 méter
sötétszürke finom gyapju-
szövet, szállításra; v. férfi,
női rajlán és téllakátnak
való. Ékszerek, ruhák, ka-
bátok, feherneműek és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladtnak, Subotica
I. kör, Bogovičeva (Kinizsi)
ul. 12. 5697

Irodistanó

hosszabb gyakorlattal, ki a
könyvelésben jártas és az
összes irodai teendők vég-
zését vállalja, megfelelő ál-
lást keres. Megkereséseket
»Komoly« jellegre a kiadó-
hivatalba kér. 225

Értékes világhélygyűj-
temény, nagyjából 2000
röpi, cirka 6000 drb ol-
csón és sűrűn eladó.
Cím a kiadóban. 352

Eladó vagy bérbeadó Bez-
dán nagyközségben újon-
nan épült és modernül be-
rendezett vendéglő, mely
a Duna féle vezető klin-
ker ut mellett fekszik.
Éjeli üzletnek is alkal-
mas. Keszler Antal ven-
dégelős Bezdán. 343

Parhuzamos ut elején
nagy emeletes ház
nagy telekkel, május
elején elfoglalható,
jutányosan
eladó
Cím a kiadóban

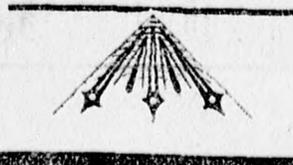
Eladó fodrászüzlet. Novi-
sádon jól menő fodrász-
üzlet más vállalkozás
miatt eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 342

Magánház Vilsonova ulica
17. 600.000 dinárért sza-
badkézből eladó. 329

**ÉKSZEREK
és ÓRÁK**

leszállított áron
kaphatók
ÁDÁM
ékszerész
Rudičeva ul. 6. Szugar ház. 2930

Villanyfűtő lámpa, már-
ványmosó centrifugál-
szivattyú, paraván, pult-
mérlegek, jutányosan el-
adók. Pajc Dobanovackog
ul. 4. Házmaster. 383

SELBSTSTAENDIGE ARBEITSKRAFT

mit langjähriger Praxis, welche reichsdeutsche
Handelsakademie absolviert hat perfekter deutsch-
ungarischer Korrespondent, versierter Buchhalter,
Maschinen-schreiber, Kenntnis der serbo-kroati-
sche Sprache wünsch seine Stelle zu wechse-
n. Angebote unter »Organisationsfähig« an das Inse-
ratenbüro »Reklam« N. Visad Jevrejska ulica 6.
erbeten. 305

Eladó alig használt ebédő
és zongora. Megtekinthető
Gerő állatorvosnál. Sen-
tán. 319

Eladó három darab Wert-
heim-szekrény. Cím a ki-
adóban. 311

Eladó 5 lánc elsőrendű
szántóföld Zednik (Nagy-
fény) pusztán. Cím a ki-
adóban. Közvetítők díjaz-
tatnak. 228

**DIESEL
GÉPÉSZ**

önálló munkaerő, ko-
moly, szorgalmas és
ami a fő, lelkiismeretes
legyen,
küldje ajánlatát
Pfeiffer Pál és Fia
moto malmának
Bajmok

Eladó ház vendéglővel és
fűszerüzlettel, esetleg kü-
lön is, két részre osztva.
Cím: Mihajlović Pál,
Nadržan. 198

Bácska-Topolán, a vá-
rosházzal szemben, a
legszebb, a legjobb for-
galmu vendéglő, kávéház,
étterem és ut szálloda,
minden elfogadható árért
sűrűn eladó. Érdek-
lődni lehet Polvák Kele-
men tulajdonosnál. 180

Ingaórák

nagy választékban 3 évi
jótállással a legolcsóbban
SOK LAJOS
órás és ékszerész
SUBOTICA
Rudičeva ul. 4. (Fehér-ház)
10210

Forgalmas szálloda, étte-
rem és kávéház mozával,
bánsági városban, családi
ügvek miatt eladó. Cím
a kiadóban. 389

Eladó 7 HP nyersolajmo-
tor, ára 13.000 dinár. —
Megtekinthető Karadži-
čeva ul. 4. 386

Ház eladó két szoba-
konyhás lakással és
azonnal átadható. Terčič
Lajos, VIII. Makedonska
ul. 50. (Gubogyár mellett.)
335

Irodaszükségletek és cik-
kek kereskedése, régi,
jól bevezetett, Beograd
legszebb részén eladó. —
Megkereséseket »Cerovič-
Ajzetta« Beograd, Kralja
Milana 81. kér. 357

Világhírű olasz S. I. T. I. gépek és
RÁDIÓALKATRÉSZEK
állandó raktára. Szakszerű felsze-
relés, antennaépítés képzett és
elsőrangú munkaerőkkel.

Pallas Rádióvállalat
a S. I. T. I. gyár jugoszláviai képviselője
Subotica, Kujundžičeva ulica 4.sz.

Méheket, erős családokat,
esetleg egész méhest meg-
vételre keres Balog Sán-
dor kereskedő, Senta. 367

**Németországban
diplomált
dipl. agr.
állást keres
nagyobb gazdaságnál**
Bővebbet
a kiadóhivatalban.

Máv. magánjáró garnitúra
fogaskerekű 8 HP gőz-
gép olcsón eladó. Levélre
nem válaszolok. Vászic
Péter, Subotica. 385

Eladó egy jókarban lévő
8 HP máv. lokomobil
eselőgarnitúrával. Görög
Lászlóné Senta. 320

KÜLÖNFÉLE

Perzsa, szmyrna és minden-
fajta gyári szőnyeg szak-
szerű javítása, tisztítása.
Nagy darabokat házról ja-
vit vidéken is. Mek a sző-
nyeggyár Subotica Alekszan-
drova ul. 9. 525

Kétgyvas butorozott szo-
ba kiadó. Ugyanott házi-
koszt kapható. Save Te-
kalife ul. 41. 315

Butorozott szobát, lehető-
leg a beltéren azonnalra
keresünk. Medjanski i
Drug, Subotica. 390

Beograd legszebb és leg-
forgalmasabb részén min-
den üzletnek alkalmas he-
lyiség kiadó. Megkeresé-
seket Beograd, Postafiók
61. sz. kér. 358

Kiadó Palliön Seereiner
villában, Haverda villa-
most megálló 3 szobás
uri lakás. Azonnal beköl-
tözhető. 382

Gummbélyegzőt bármí-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

A raktáron lévő összes szép-
irodelmi és ifjúsági könyveket
kiárusítom
melyen leszállított áron. A
saját érdekében győződjön
meg olcsó árralmról.
Krécsi A. Nándor
könyvkereskedés, Subotica

LEVELEZÉS

Titoktartás jellegre levél
van a kiadóban. 370

Titoktartás, levelet írt
Rigó Józsa Becséről. Ki-
adóba jöjjen érte. 378

**ESTÉLYI RUHÁKHOZ
JELMEZEKHEZ**

francia virágdiszkek

művészi és izléses kivitelben
kaphatók.
Hozott anyagból díszítünk
estélyi ruhákat és jelmezeket

Hős Piroska i Drug
női kalapszalon Subotica
Pašičeva ul. 2. 383

FOGLALKOZÁS

Mérlegképes könyvelő
felutáni mellékfoglalkozást
vagy 1—2 órai irodai
munkát, könyvelést vállal.
Cím a kiadóban. 353

Tanoncokat keres eszter-
gályos. Cím a kiadóban.
345

Cukrászsegéd, idősebb, cu-
korka- és csokoládégyár-
ban állandó munkát ke-
res. Jelenleg is e szakmá-
ban munkavezető. Cím
a kiadóban. 341

Jól bevezetett

utazó

azonnali belépésre
állást keres.
Cím:
„MERKUR”
jelige alatt a kiadóban

Suche deutsche Erzieh-
erin aus gutem Hause mit
Schulkenntnissen zu drei
Mädchen zu guten Bedin-
gungen. Offerte mit Ge-
haltsansprüchen, Zeugnissen
und Photographie er-
beten an Bájint Jenő, N.-
Kanjiza. 314

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb
fával égető mészművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,
darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos
képviselet a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-51.

Sombor legelőkelőbb és legjobb étterme a **Kafe-Restaurant „Beograd”**. Minden kedden és csütörtökön este shymmi
szerdán és szombaton délután tea-tánc. Tulajdonos: özv. Lukács Józsefné, a vasuti restauratio 10 éven át volt tulajdonosa,
A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelől Bácsme gyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. kőrtorgógépén Subotcán.